

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund
Regional Council of Southwest Finland

VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA 2012-2013

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2012-2013

Varsinais-Suomen liitto
PL 273 (Ratapihankatu 36), 20101 Turku
p. +358(0)2 2100 900
www.varsinais-suomi.fi

Kannen kuva Vesa Loikas

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	5
2. MAAKUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT	6
3.1 Toteuttaminen toimintalinjoittain	8
3.1.1 Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot	8
3.1.2 Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö	12
3.1.3 Kattavat hyvinvointipalvelut ja turvallinen elämä	18
3.2 Rakennemuutosalueet	19
3.3 Erytisohjelmat maakuntaohjelman toteutuksessa	19
3.3.1 Kansalliset ohjelmat	19
3.3.2 EU-ohjelmat	20
3.4 Toteuttamissuunnitelman vaikutusten arviointi	24
4. LAAJA-ALAISESTI TOTEUTETTAVAT YHTEISHANKKEET	26
5. RAHOITUSTAULUKOT	27

1. JOHDANTO

Varsinais-Suomen maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2012 – 2013 on laadittu laajalla maakunnallisella yhteistyöllä. Toteuttamissuunnitelma on käsitelty kahdessa maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön ja maakunnan yhteistyöryhmän kokouksessa. Toteuttamissuunnitelmaan sisältyy myös maakunnan yhteistyöasiakirja 2012 – 2013.

Syyskuun aikana toteuttamissuunnitelma oli esillä Varsinais-Suomen liiton vetämissä aluehallintoviranomaisten sekä korkeakoulujen kanssa pidetyissä aluekehittämisneuvotteluissa, joihin myös seutukunnilla oli mahdollisuus osallistua. Asiakirja on hyväksytty maakuntahallituksessa 24.10.2011.

Valmistelun aikana on varmistettu keskeisten kohtien yhteneväisyys Varsinais-Suomen ELY:n strategisen tulossuunnitelman 2012-2015 kanssa. Myös Satakuntaliiton kanssa on sovittu yhteisistä hanke-esityksistä.

Toteuttamissuunnitelman viisi tärkeintä hankekokonaisuutta vuosille 2012 - 2013 ovat:

- Itämeren tilan parantaminen
- rakennemuutos; meriklusterin ja ICT-klusterin toimintaedellytysten parantaminen
- valtatie 8 Turku – Pori –yhteysvälihanke
- yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitus
- Espoo-Salo-Lohja oikoradan suunnittelu

Maakunnan yhteistyöryhmä 17. lokakuuta 2011

VARSINAIS-SUOMEN ELY -KESKUS

Pekka Sundman
ylijohtaja

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Rauno Saari
ylijohtaja

Maakuntahallitus 24. lokakuuta 2011

Ilkka Kanerva
maakuntahallituksen puheenjohtaja

Juho Savo
maakuntajohtaja

2. MAAKUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT

Varsinais-Suomi on valtakunnallisesti merkittävä väestön ja toiminnan keskittymä. Monilla ulottuvuuksilla alueen osuus koko maan mitassa on suurempi kuin sen väestöosuus. Näin on niin luonnonympäristön, kulttuuriympäristön, liikenteen kuin taloudellisen toiminnan laajuudenkin kohdalla. Alue on yhä Suomen ruoka-aitta ja portti länteen. Varsinais-Suomen väkiluku on noin 465 000. Tuoreimman väestöennusteen mukaan Varsinais-Suomi pysyisi lievän kasvun alueena. Lähtökohtatilanteen johdosta väestön ikärakennemuutos on tulevan kymmenvuotiskauden merkittävä haaste.

Talouden rakennemuutos on alueella painava haaste. Haasteen synnyllä on pitkät juuret, mutta sen vaikeutta ilmentää hyvin se fakta, että 2008 syksyn rahoitusalan kriisistä alkanut taantuma on koetellut maakuntaa Suomen alueista pahiten kun katsotaan työpaikkojen menetyksiä. Koko aluetta leimaa muuta maata hitaampi työllisyyden kehitys ja poikkeuksellisen suuri pitkäaikaistyöttömien määrä. Varsinais-Suomi on yksi maahanmuuttokeskittymistä Suomessa ja siten myös mahdollinen monikulttuurisuuden kasvualusta. Pitkät perinteet näkyvät aluerakenteessa kuntien suurena määränä. Viime vuosina Varsinais-Suomessa toteutettujen kuntauudistusten myötä kuntien määrä on vähentynyt 28:aan. Kuntakentän moninapaisuus voi kuitenkin tuottaa erilaisia haasteita. Pahimmillaan tämä heijastuu kuntien keskinäisenä kilpailuna, jossa alueen etu ei toteudu.

Varsinais-Suomen erityispiirre on merellisyyden ja monimuotoinen saaristo. Saaristomeren alueella vallitsee omaleimainen saaristoluonto ja –kulttuuri, jotka antavat leimansa myös alueen elinkeinoihin. Ainutlaatuista aluetta uhkaa yleisten Itämeren alueen uhkien lisäksi valuma-alueen intensiivisestä maataloudesta ja muista paikallisista lähteistä mereen tuleva kuormitus. Alueella onkin vesienhoidossa huomattavasti suuremmat haasteet kuin keskimäärin Suomessa. Saaristomeren tilan paraneminen edellyttää nykyistä selvästi tehokkaampia toimenpiteitä.

Elinkeinoelämän kilpailukyky edellyttää kustannustehokkaita kuljetuksia ja toimivia logistisia ketjuja. Lounaisrannikon kautta kulkevat ulkomaanyhteydet ovat elintärkeitä sekä alueen omalle vientiteollisuudelle että koko maan ulkomaankaupalle. Alueen satamien kautta kulkee neljännes koko maan ja yli 90 % Suomen ja Skandinavian välisistä merikuljetuksista. Ulkomaankaupan kannalta on tärkeätä, että alueen satamien ja koko maan väliset liikenneyhteydet saadaan toimimaan sujuvasti. Turun ja Porin välinen valtatie 8 osa on tärkein Lounais-Suomen tavaraliikenteen väylä ja merkittävä työmatkaliikenteen väylä.

Rakennemuutos on viime vuosina muuttanut huomattavasti tuotannon toimialarakennetta Varsinais-Suomessa ja sillä on ollut talouden taantumien oloissa painokkaat vaikutuksensa myös alueen työllisyyteen. Rakennemuutoksen aiheuttamat vaikeudet on käännettävä mahdollisuuksiksi, joille rakentaa uutta toimintaa ja kasvua. Meneillään oleva ikärakenteen muutos korostaa osaltaan sekä rakennemuutoksen että julkisen sektorin haasteita.

Jatkuva rakennemuutos tuo mukanaan tarpeen tukea yritystoiminnan uudistumista. Pitemmällä tähtäyksellä teollisuuden työpaikat uhkaavat vähetä myös Varsinais-Suomessa. Yrityksiltä edellytetään kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja omien vahvuuksien tunnistamista, jotta ne pystyvät menestyksekkäästi suuntaamaan uudelleen toimintaansa. Heikentyvien alojen tilalle tarvitaan uusia ja mielellään työpaikkoja tarjoavia aloja. Korkeakoulujen rooli uusien korkean teknologian yritysten synnyn lähteenä ja nykyisten yritysten uudistumisen tukena kasvaa.

Alueen vahva tutkimusperusta luo mahdollisuuksia materiaalitutkimuksen, bio-tieteiden, informaatioteknologian ja ympäristötekniikan ympärille. Keskeisten tutkimus- ja koulutusalojen ja elinkeinoelämän välinen yhteistyö ja siihen liittyvä t&k-panostus on kuitenkin huolestuttavan alhaisella tasolla.

Tuotannollisessa toiminnassa on vahva trendi palvelun osuuden kasvamiseen valmistamisen rinnalla. Sen lisäksi että Varsinais-Suomessa on vahva perinne vapaa-ajan palveluiden ja suur tapahtumien järjestämisessä on kulttuuripääkaupunkivuosi tuonut Turussa näkyville aloitteellisuutta ja osaamista, jonka kehittämisen ja jatkuvuuden edistäminen on suuri haaste nyt ja lähivuosina. Mahdollisuuksia aukeaa energia- ja ympäristöalan osaamiselle (ns. cleantech), mutta myös monille perinteisemmille aloille. Lähialueiden markkinoita ajatellen alueen elintarvikesektorilla on edellytyksiä menestymiseen innovoinnin, erikoistumisen ja verkottumisen kautta. Lounais-Suomen elintarvikeketjun vahvuutta lisää jatkossa ilmastonmuutos, joka lienee edelleen parantamassa tuotanto-olosuhteita alueella. Yleisesti ilmastonmuutos heijastuu toimintaympäristössä nykyisinä paikallisina ongelmina ja vähitellen tapahtuvina muutoksina, joihin voidaan ennakoivasti sopeutua.

Työmarkkinoiden toimivuus ja osaavan työvoiman saatavuus on elinkeinojen kannalta keskeinen menestystekijä. Eläköitymisen vuoksi työvoiman saatavuus on merkittävä haaste koko 2010-luvun ajan. Eläkkeelle siirtymisen työmarkkina-vaikutukset ovat sellaiset, että jatkossa olemassa olevat työvoimaresurssit on hyödynnettävä. Puhutaan siis työttömistä ja työelämän ulkopuolella olevista. Työttömyys on 2010-luvun alkaessa alueella suhteellisen korkealla tasolla ja Varsinais-Suomessakin työttömyysaste on korkeampi kuin koko maassa. Tilanne on vaikein Salon ja Turun rakennemuutosalueilla. Osaamisen kehittäminen vastaamaan työelämän tarpeita edellyttää läheistä yhteistyötä koulutusorganisaatioiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

3. MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMINEN 2012-2013

3.1 Toteuttaminen toimintalinjoittain

3.1.1 Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot

Uusi hallitusohjelma sisältää linjauksia yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitustason laskusta. Kesäkuun lopussa päättynyt yliopistojen varainkeruu sujui Turun yliopistolta ja Åbo Akademiilta kohtuullisen hyvin. Kilpailukykyisen ja laadukkaan toiminnan varmistaminen vaatii yliopistojen kokonaisrahoituksen tason turvaamista. Ammattikorkeakoulujen menoleikkauksia ei tule kohdentaa suuriin ja kansainvälisesti verkostoituneisiin ammattikorkeakouluyksiköihin, joiden koulutuksella on hyvä vetovoima.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kerran neljässä vuodessa maakuntien liittoja laatimaan ministeriölle maakunnittaisen esityksen nuorisoikäluokalle tarkoitettun koulutuksen aloittajapaikoista koulutusaloittain ja -asteittain (yliopisto, ammattikorkeakoulu ja ammatillinen koulutus/II aste). Tätä ns. KESU -prosessia on viety läpi maakunnassa laajalla yhteistyöllä liiton vetämänä. Kesäkuun maakuntahallituksessa annetussa lausunnossa esitettiin merkittävää lisäystä ammatillisen ja aikuiskoulutuksen aloituspaikkoihin. Korkeakoulujen aloituspaikat pidettiin likimain nykytasolla. KESU -prosessia on kehitettävä siten, että laadullinen tarkastelu nousee vahvemmin numeerisen tilastoanalyysin rinnalle samalla ottaen huomioon eri koulutustasojen erot suhteessa tekniseen aloituspaikkojen määräytymiseen. Lisäksi valtakunnallisen ja alueellisen prosessin yhteensovittamista edelleen tulee vahvistaa ottaen huomioon alueelliset erityispiirteet. Maakunnassa jatketaan ammatillisten oppilaitosten järjestäjäverkon kokoamisen selvittämistä 2011 toteutetun Ammatillinen koulutus Varsinais-Suomessa 2015 –selvityksen pohjalta.

Osaamiskeskusohjelman 2007-2013 välitarkistuksen yhteydessä vuonna 2010 Varsinais-Suomi sai uusiksi osaamisaloiksi ICT:n ja nanoteknologian. Vanhoina osaamisaloina jatkavat meriklusteri, Health Bio, elintarvikekehitys sekä matkailu- ja elämystuotanto. Näistä Koneteknologiakeskus Turku Oy:llä on valtakunnallinen vetovastuu meriklusterissa sekä Turku Science Parkilla HealthBio -klusterissa. Uuden osaamiskeskusohjelman pohjalta hahmoteltavan vuonna 2014 alkavan ohjelmakauden valmistelu alkaa jo syksyllä 2011.

Osaamiskeskusohjelman lisäksi Suomessa toimii kuusi strategisen huippuosaamisen keskittymää (SHOK). Keskittymät tarjoavat huipputason tutkimusyksiköille ja tutkimustuloksia hyödyntäville yrityksille uuden tavan tehdä tiivistä ja pitkäjänteistä yhteistyötä keskenään. Varsinais-Suomesta Åbo Akademi on mukana viidessä, Turun ammattikorkeakoulu kolmessa sekä Turun yliopisto ja Turku Science Park yhdessä huippuosaamisen keskittymässä.

Turun yliopisto ja Åbo Akademi ovat systemaattisesti kehittäneet bioalan tutkimusinfrastruktuuria. Pisimmälle kehittyneitä aloja ovat biokuvantaminen, systeemibiologia ja tautimallinnus. Jotta Turun asema merkittävänä eurooppalaisena tutkimuskeskuksena vahvistuisi, tulee Turun biokuvantamisen keskukselta kehittää pohjoismaiden johtava alan keskus. Turun Biokuvantaminen on yksi Suomen kahdestakymmenestä neljästä tärkeimmästä tutkimusinfrastruktuurista Opetus- ja kulttuuriministeriön tiekartalla.

Korkeakoulut ovat erittäin tärkeitä uusien innovaatioiden synnyn kannalta. Varsinais-Suomen alueella korkeakoulujen tuottaman tutkimuksen tarjoamaa potentiaalia ei ole kuitenkaan parhaalla mahdollisella tavalla hyödynnetty. Korkeakoulujen teknologiansiirtotoimintojen sekä yritysten syntyyn ja uudistumiseen tähtäävän yliopisto-yritysyhteistyön kehittäminen on täten nostettu alueella tärkeäksi kehityskohteeksi.

Merkittävä osa Åbo Akademin teknisestä ja luonnontieteellisestä huippututkimuksesta tapahtuu laboratoriorakennus Gadoliniassa. Gadolinia otettiin käyttöön jo vuonna 1967, ja tämän takia se tarvitsee läpikäyvän teknisen korjauksen, jotta se vastaisi modernin luonnontieteiden ja teknisen koulutuksen ja tutkimuksen asettamia vaatimuksia. Åbo Akademin säätiön ja Suomen valtio ovat sopineet, että ne erikseen keskustelevat erityisen kalliista toimenpiteistä, esim. rakennuksen peruskorjauksesta. On tärkeää, että valtio saadaan osallistumaan laboratoriorakennus Gadolinian peruskorjaukseen.

Maakunta jatkaa painiskelua äkillisen rakennemuutoksen kourissa. Valtioneuvosto on nimennyt meriteollisuuden äkillisen rakennemuutoksen toimialaksi vuoden 2012 loppuun asti ja Salon seutukunnan äkillisen rakennemuutoksen alueeksi vuoden 2011 loppuun saakka. Valtion on kohtuullisesti osallistunut meriteollisuuden tukemiseen. Laivanrakennuksen in-

novaatiotukea ja alusinvestointien ympäristötukea tulee jatkaa siten, siten että ne mahdollistavat uusien laivatalusten saamisen. Vientirahoituksen ehdot pitää saada joustavuudessaan vastaamaan kilpailijamaissa käytössä olevia ehtoja.

MERIDIEM -hankkeella pyritään meriteknisen ylemmän korkeakoulutason tutkimuksen ja koulutuksen vahvistamiseen Lounaisrannikolla. Hankkeeseen osallistuvat Turun, Porin, Rauman ja Uudenkaupungin kaupungit, Aalto-yliopisto, Turun yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Åbo Akademi sekä Turun ja Satakunnan ammattikorkeakoulut. Mukana ovat myös ELY -keskukset ja TEKES.

Salon seutukunnan tilanne vaatii äkillisen rakennemuutosalue-määrittelyn jatkamista ainakin vuoden 2012 loppuun saakka. Rakennemuutoksen hoitaminen sekä Salon seutukunnassa että meriteollisuuden toimialalla vaativat erilaisten kansallisten ja EU -rahoitusmuotojen monipuolista käyttöä ja määrärahojen riittävää tasoa. Salon seudun pk-yritykset ovat rakennemuutoskaudella 2009-2011 investoineet aktiivisesti ja ko. käyttötarkoitukseen ohjatut yritystukivaltuudet tulevat täysin hyödynnettyä vuoden 2011 loppuun mennessä. Äkilliseen rakennemuutokseen tarkoitettu yritystukirahoitusta tarvitaan Salon seutukuntaan myös vuonna 2012.

Tarvitaan panostuksia (yritystuki- ja kehittämisrahoitus) vahvoihin vientialoihin, yritysten muutosvalmiuteen sekä kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Elinkeinoelämän tarpeisiin pitää varmistaa osaava työvoima/työvoimareservi. Tähän liittyen Koulutusta ja yhteistyötä Varsinais-Suomeen –hanke tulee päivittämään maakunnan aikuiskoulutusstrategian.

Turku Euroopan kulttuuripääkaupunkihanke 2011 on ollut kaiken kaikkiaan menestys. Kulttuurialan elinvoimaisuuden kannalta olennaista on se, että Kulttuuripääkaupunki -hankkeen keskeisiä ideoita ja verkostoja ylläpidetään ja kehitetään myös vuoden 2011 jälkeen.

Varsinais-Suomen matkailustrategian päivitys on käynnistynyt alkuvuonna 2011. Maaseudulla ja etenkin saaristossa on meneillään useita matkailuhankkeita, jotka tähtäävät ympärivuotisen matkailun ja sisältöjen kehittämiseen.

Elintarvikealalle haetaan kilpailuetuja tuovia uusia avauksia mm. kolmivuotisen Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämishankkeen (VARRU) avulla. Kalatalouspuolella laaditaan ammattikalastuksen ja kalankasvatuksen sijainninhajauksen suunnitelmat Saaristomerelle ja Selkämerelle vuoden 2011 loppuun mennessä. Tarvitaan panostuksia siihen, että luodaan Lounais-Suomesta koko valtakunnan elintarvikeaitta (lähi- ja luomuruokamarkkinat, ravitsemus- ja matkailupalvelut, vesiviljely, kalatalous, uusiutuva bioenergia).

HINKU (hiilineutraali kunta) -hanke on etenkin Uudessakaupungissa edistänyt myös ympäristöalan yritystoimintaa. Maakunnan energia- ja ilmastostrategian toteuttamiseen haetaan konkretiaa lähtemällä aktivoimaan energia-, ympäristö- ja ilmastoliiketoimintaa. Tähän liittyvä elinkeinopoliittinen kehittämisohjelma valmistuu vuoden 2011 loppuun mennessä. Lupaavia esimerkkejä ympäristöalan yritystoiminnasta löytyy jo mm. sähköautotuotannosta sekä jätehuolto- ja kierrätyspalveluiden järjestämisestä.

Maakunnan yhteistyöryhmän hyväksymät kärkihankkeet:

Yhteishankkeen nimi, kuvaus ja tavoitteet
MERIKLUSTERIN TOIMINTAEDELITYSTEN TURVAAMINEN
Telakkateollisuuden ja sen alihankintaverkoston toimintakyvyn ja osaamisen ylläpitäminen on kirjattu Varsinais-Suomen sekä Satakunnan maakuntaohjelmien yhteisiin hankkeisiin. Asia on vahvasti mukana myös Varsinais-Suomen ja Satakunnan ELYjen strategisissa tulossuunnitelmissa. Meriteollisuus on nimetty äkillisen rakennemuutoksen toimialaksi vuoden 2012 loppuun saakka.
Uudessa hallitusohjelmassa todetaan, että "telakkateollisuuden ja meriklusterin tulevaisuuden varmistamiseksi jatketaan ympäristö- ja innovaatioinvestointituen maksamista uusille rakennettaville energia- ja ympäristötehokkaille aluk

sille. Tukien rinnalla tarvitaan laajaa keinovalikoimaa, johon kuuluu muun muassa kansallista rahoitusta ja takauksia, EU:n laivanrakennustukipäätösten jatkamista ja valtion tilauksia suomalaisilta telakoilta”.

Länsirannikon telakoilla on tilanne kirjava. Porin Technipin näkymät lähivuosille ovat parantuneet juuri julkistetun öljyn- ja kaasuntuotantoon tarkoitettun spar-lautan tilauksen myötä. STX Europen Rauman telakan tilauskannassa on useita pienempiä erikoisaluksia (viimeisimmät kaksi öljykenttien alustentilaukset syyskuussa 2011), joiden rakentaminen ajoittuu vuosille 2012-2013. STX Europen Turun telakan kapasiteettia saadaan hyvin käyttöön tuoreen suurtilauksen myötä. Telakoiden työllisyys on turvattu noin kahdeksi vuodeksi eteenpäin, mutta pidemmällä tähtäyksellä osaamisen ja kilpailukyvyyn säilyttäminen ja kehittäminen on tärkeää. Telakoiden alihankkijoina toimii yli 60 kokonaistoimittajaa ja noin 400-500 muuta alihankkijaa (volyymitoimittajaa). Kokonaistoimittajista suurella osalla volyymit ovat selvästi pudonneet vuosien 2006-2008 tasosta.

Teollisuuden työvoiman kysyntä ei ole kasvanut alueella ollenkaan samaan tahtiin kuin muualla maassa on tapahtunut. Tämän seurauksena tänään lähes joka seitsemäs työtön metallityöntekijä (yli 14%) asuu Varsinais-Suomessa kun kolme vuotta sitten vastaava osuus oli 8 %. Raumalla telakan työvoima vastaa noin 10 % kokonaistyövoimasta ja Porissa telakan työvoima on noin 2 % kokonaistyövoimasta.

Tavoitteena on, että telakka- ja offshore-teollisuuden tukipaketti on jatkuvasti viritettynä mahdollistamaan uusien tilausten saamisen vähintään kilpailijamaiden tarjoamilla ehdoilla. Alihankintaverkoston toiminnan kehittämiseen ja monipuolistamiseen on oltava riittävä rahoitustaso sekä joustavat toimintamallit.

Hankkeen organisointi ja osallistuvat tahot alueilla

Alueella on puhallettu vahvasti yhteen hiileen, kun on pyritty turvaamaan ja parantamaan meriklusterin toimintaedellytyksiä. Turun kaupunki on perustanut rakennemuutostoimiston meriteollisuuden ongelmien hoitamiseen Turun seudun kehittämiskeskukseen. Toiminnan pääpaino on telakan laajan alihankkijaverkoston yritysten toiminnan kehittämisessä ja laajentamisessa uusille toimialoille. Satakunnassa toimii rakennemuutosryhmä. Satakunnassa panostetaan erityisesti alihankintaverkoston kilpailukyvyyn kehittämiseen uusilla teknologiaratkaisuilla sekä merkittävään ylimaakunnalliseen offshore-liiketoiminnan pk-sektorin kehittämiseen.

Kuukausittain kokoontuvat meriteollisuuden KOMPASSI-työryhmä Varsinais-Suomessa ja meriteollisuuden rakennemuutosryhmä Satakunnassa koordinoivat käytännön toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä telakoiden ja alihankkijaverkoston kanssa.

Toteuttamisvalmius ja -suunnitelma

Alihankkijaverkoston toiminnan kehittäminen ja monipuolistaminen on jatkuvaa toimintaa. Telakoiden henkilöstöä koulutetaan ja myös lomautetut on pidetty aktiivisten toimenpiteiden piirissä, jotta mahdollisten uusien tilausten tullessa voidaan heti päästä kiinni työntekoon. Tässä työssä on TROOLI -hankkeella ollut merkittävä rooli. Satakunnassa meriteollisuuden henkilöstökoulutusta toteutetaan Protek-hankkeessa ja sen lisäksi rekrytointikoulutusta kansallisella rahoituksella.

Kustannusarvio ja alueiden panostukset

Laivanrakennuksen innovaatiotuen käyttö

Euroopan komission laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevien puitteiden voimassaoloaika päättyy tämän vuoden lopussa. Komissio on jo kuullut jäsenvaltioita ja ne ovat esittäneet, että puitteita tulisi jatkaa myös vuoden 2011 jälkeen.

Jos/kun komissio tekee päätöksen laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevien puitteiden jatkamisesta, niin se vaatii että a) Suomi ottaa omalta osaltaan tuet käyttöön ja b) vuoden 2011 lopussa päättyvä asetus laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta tarkistetaan ja uusi asetus otetaan nopeasti käyttöön ja laajennetaan koskemaan myös offshore-teollisuutta.

Jotta kilpailukyky muihin telakkatoimintaa harjoittaviin maihin voidaan turvata, niin laivanrakennuksen innovaatiotukeen on osoitettava 30 miljoonaa euroa vuosille 2012 ja 2013.

Alusinvestointien ympäristötuki

Laivaliikenteen ympäristömääräysten kiristyessä on oltava valmius käyttää alusinvestointien ympäristötukea. Tuki myönnetään varustamoille. Tukiprosentin suuruus riippuu varustamon koosta. Suurelle yritykselle tuki voisi olla enintään 35 % alushankkeeseen sisältyvien lisäinvestointien määrästä.

Alusinvestointien ympäristötukeen tulisi osoittaa 60 miljoonaa euroa.

Vientirahoituksen jatkaminen

Vientirahoitusta tulee jatkaa vähintään nykytasolla. On kuitenkin pyrittävä ehtojen joustavuudessa pääsemään kilpailijamaiden tasolle.

Alan koulutuksen ja tutkimuksen vahvistaminen

Suomalaisen laivanrakennuksen painopiste sijaitsee lounaisessa Suomessa. Ainoa maassa meritekniikan yliopistotasoisista koulutusta ja tutkimusta tarjoava yliopisto on Teknillinen korkeakoulu/Aalto yliopisto. Ainoa meritekniikan koulutusta tarjoava ammattikorkeakoulu on Turun ammattikorkeakoulu. Ennakkotietojen mukaan kansallisen työllistämiskoulutus- ja erityistoimet momentin 32.30.51 määrärahoja ollaan supistamassa vuonna 2012. Ottaen huomioon meriteollisuuden uudet tilaukset olisi erittäin tärkeää, että työvoimakoulutuksen määrärahoja lisättäisiin, jotta osaavan työvoiman saatavuus voitaisiin turvata uusien toimituksissa suunnittelu- ja valmistusvaiheissa.

MERIDIEM -hankkeella pyritään meritekniikan ylemmän korkeakoulutason tutkimuksen ja koulutuksen vahvistamiseen Lounaisrannikolla. Hankkeeseen osallistuvat Turun, Porin, Rauman ja Uudenkaupungin kaupungit, Aalto-yliopisto, Turun yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Åbo Akademi sekä Turun ja Satakunnan ammattikorkeakoulut. Mukana ovat myös ELY -keskukset ja TEKES.

Rakennemuutosrahoituksen vahvistaminen

Telakka- ja offshore-teollisuuden toimintaedellytysten turvaaminen ja rakennemuutoksen hoitaminen vaatii myös erilaisten rahoitusmuotojen monipuolista käyttöä ja määrärahojen riittävää tasoa. Tämä tulee huomioida mm. kansallisiin työllisyysperusteisiin investointitukiin, yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen, työllisyyspoliittisiin määrärahoihin, pk-yritysten osaamisen kehittämiseen sekä maakunnan kehittämisrahaan suunnattavassa rahoituksessa. Satakunnan ELY-keskus tulee sitomaan keskukselle osoitetun meriteollisuuden äkillisen rakennemuutosvaltuuden kuluvan vuoden aikana.

Varsinais-Suomessa Salon seutukunta painiskelee edelleen ICT -toimialan vaikeuksista johtuvan rakennemuutoksen parissa. Salon seutukunta on määritetty äkillisen rakennemuutoksen alueeksi vuoden 2011 loppuun saakka. Salon seutukunta on nimettävä äkillisen rakennemuutoksen alueeksi myös vuodeksi 2012.

YLIOPISTOJEN JA AMMATTIKORKEAKOULUJEN RAHOITUS

Yliopistojen rahoitus

Yliopistojen oikeudellisen aseman muuttuessa vuoden 2010 alusta, valtiovalta panosti merkittävästi yliopistojen pääomittamiseen ja maksuvalmiuden varmistamiseen, jotta yliopistot pystyvät uudessa oikeusasemassa jatkamaan keskeytyksettä toimintaansa. Yliopistojen vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat hyvät, mutta varsinaiseen toimintaan käytettävä rahoitus ei ole merkittävästi kasvanut ja siksi yliopistojen taloudellinen tilanne toimintamenojen suhteen on erittäin tiukka. Vuodelle 2012 valtiovarainministeriö on esittänyt yliopisto-indeksin leikkaamista puoleen. Toteutuessaan tämä tarkoittaa sitä, että yliopistot eivät saa täysimääräisenä yliopistolain 49 §:n mukaista yleisten kustannusten nousua vastaavaa rahoituksen lisäystä. Yliopistot ymmärtävät valtion menoihin kohdistuvat leikkauspaineet, mutta yliopistojen toiminnan turvaamiseksi tätä valtionvarainministeriön esittämää indeksin leikkausta ei saa toteuttaa vuonna 2012 eikä myöskään sitä seuraavina vuosina.

Koulutus ja ennakointi

Yliopistot eivät kouluta asiantuntijoita ainoastaan alueellisiin tarpeisiin. Useilla koulutusaloilla Turun yliopisto ja Åbo Akademi vastaavat koko maan kattavasta koulutustarpeesta ja toisaalta kouluttavat samalla asiantuntijoita myös globaaleille työmarkkinoille. Åbo Akademi on lisäksi erityistehtävä vastata koko maan ruotsinkielisen yliopisto-opetuksen opetuksen tarjoamisesta. Näistä syistä yliopistollisen koulutustarpeen arvioinnissa on huomioitava valtakunnan tason tarpeet.

Ammattikorkeakoulujen rahoitus

Turun ammattikorkeakoulun profiilina on monialaisuuteen perustuva innovaatiopedagogiikka, jossa yrittäjyys, soveltava tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta ja kansainvälisyys kytketään opetukseen Varsinais-Suomen työpaikoilla hyödynnettävien innovaatioiden tukemiseksi. Turun AMK vastaa koulutuksellaan alueelliseen työvoimatarpeeseen ja vahvistaa työelämän toimintaedellytyksiä Varsinais-Suomessa. Ammattikorkeakoulusta valmistuu vuosittain noin 1 500 ammattilaista. Pääosa opiskelijoista tulee Varsinais-Suomesta ja noin 75 % tutkinnon suorittaneista sijoittuu Varsinais-Suomen työelämään.

Turun AMK on tiivistänyt maakunnallista toimipisteverkkoa sekä vahvistanut painoalueitaan korkeakoulupoliittisten linjausten mukaisesti kehittääkseen toiminnan laatua, vaikuttavuutta ja kansainvälisyyttä. Määrätietoista kehittämistyötä vaarantavat kaavailut valtion menoleikkaukset. Maakunnan kilpailukyyn kannalta on tärkeää, että Turun ammattikorkeakoulun koulutustarjonta säilytetään jatkossa nykyisen laajuisena. Hallitusohjelmaan sisältyviä ammattikorkeakoulujen menoleikkauksia ei tule kohdentaa suuriin ja kansainvälisesti verkostoituneisiin ammattikorkeakouluyksiköihin, joiden koulutuksella on hyvä vetovoima.

Turun ammattikorkeakoulun ohjelmaperustainen tutkimus- ja kehitystoiminta vahvistaa alueen innovaatiojärjestelmää palvelemalla yrityksiä ja työyhteisöjä. Kehittämisohjelmilla toteutetaan Turun kaupungin strategioita ja maakuntaohjelman tavoitteita. Kehittämisohjelmien painoalat ovat: bio- ja liiketoimintaosaaminen, hyvinvointipalvelut elämänkaarissa, taidealan työelämälähtöinen osaaminen, merellisen ympäristön ja rakentamisen osaaminen, lääkehoito- ja terveysosaaminen sekä soveltava ICT.

Turun ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan laajuus oli vuonna 2010 10,7 milj. €, josta ulkoisen kilpaillun rahoituksen osuus oli 6,4 milj. €. Ulkoisen rahoituksen hyödyntäminen edellyttää aina myös omarahoitusta, jonka tarve vuonna 2010 oli 4,3 milj. €. Ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan edellytyksiä ei tule heikentää eikä näin vaarantaa alueen elinkeinotoiminnan ja kilpailukyyn kehittämistä. Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin uudistamisen yhteydessä tulee turvata vähintään nykytasoinen perusrahoitus (64 milj. euroa), jotta alueen kilpailukyky ei heikkene.

3.1.2 Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö

Maakunnassa on tehty pitkäjänteistä työtä Saaristomeren tilan parantamiseksi mm. Pro Saaristomeri –toiminnan kautta. Valtiovalta on myös tunnustanut työn tärkeyden. Keväällä 2010 pidetyssä Baltic Sea Action Summit -kokouksessa pääministeri Vanhanen esitti kahdeksan kohdan sitoumuksen, jossa Suomen hallitus lupasi ryhtyä tehostettuihin toimiin Saaristomeren hyvän tilan saavuttamiseksi. Näiden lupauksen pitää näkyä myös valtion budjetissa. Keskeisellä sijalla ovat maa-

talouden ravinne päästöjen vähentämiseen tähtäävän TEHO+ -hankkeen laajennus koskemaan Lounais-Suomen kaikkia vesistöalueita sekä runkoviemärien nopeutettu rakentamista. Varsinais-Suomen osalta viemäroitäviä kiinteistöjä noin 12 000 ja viemäroinnin piiriin tulevien asukkaiden määrä noin 36 000. Kokonaiskustannukset ovat noin 89 M€, josta valtion osuus on noin 20-25 M€. Avaintoimijoita ovat kunnat ja paikalliset vesihuolto-osuuskunnat.

Itämeri -yhteistyötä viedään eteenpäin mm. Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupungin koordinoiman Turku -prosessin kautta. Centrum Balticum -säätöön ympärille on tavoitteena muodostaa vahva kansallinen Itämeri-osaamiskeskus, jolla on myös aktiivinen kansainvälinen rooli.

Vuoden 2010 lopulla valmistui Lounais-Suomen liikennestrategia. Strategia on Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntien, Varsinais-Suomen ELY -keskuksen sekä alueen muiden toimijoiden yhteinen suunnitelma liikenteen päälinjauksista.

Valtatie 8 Turku-Pori -yhteysväli on maakunnan liikennehankkeiden ehdoton kärkihanke. Yhteysvälin rakentamisen tulee sisältyä seuraavaan liikennepoliittiseen selontekoon. Ehdoton takaraja rakentamisen aloittamiselle on vuosi 2013, jotta vältetään uudelta monivuotiselta ympäristölupaprosessilta, joka koskee pohjavedenottoa Maskussa. Luvat vanhenevat vuoden 2014 helmikuussa. Rakentaminen on aloitettava sitä ennen.

Alueen yhteisen liikennestrategian mukaisesti E18 Turun kehätien (kantatie 40) Kausela-Kirismäki osuuden toteuttamissuunnittelu on saatava käyntiin 2013 mennessä sekä Valtatien 9 kehittämisen ensimmäisenä vaiheena liikenneturvallisuutta parantavat toimenpiteet. Välitön toteutusvalmius on mm. Lieto-Aura keskikaiteellinen ohituskaistatie -hankkeella.

Toimiva saaristoliikenne vaatii nopeaa aluskaluston uusimista sekä nykyisten laitureiden ja väylien kunnossapitoa ja uusimista. Liikennevirastolle tulevan kahden uuden maantielautan rakentaminen on käynnissä, toinen aluksista sijoitetaan Turunmaan saaristoon. Lisäksi palveluntuottaja rakennuttaa lauttavälille Galtby - Kittuinen - Norrskata uuden lautta-aluksen, joka aloittaa liikennöinnin 1.1.2013. Muuttuneet palvelutaso- ja turvallisuusvaatimukset kasvattavat uuden lautta-aluksen mittoja merkittävästi aikaisempaan kalustoon nähden. Tämän johdosta täytyy ko. lauttapaikkoihin tehdä vuoden 2013 alkuun mennessä merkittäviä muutos- ja parannustöitä.

Lounaisrannikon satamat ovat pitkään tehneet yhteistyötä kansainvälisessä markkinoinnissa. Lounaisrannikon kaupunkien (Turku, Uusikaupunki, Rauma ja Pori) LOURA -yhteistyössä on lähde ty tiivistämään satamien yhteistoimintaa. Tähän on kutsuttu mukaan myös Naantalın satama.

Turun lentoaseman kautta kulkeva henkilöliikenne on kehittynyt myönteisesti. Kasvua on ollut etenkin kansainvälisten lentovuorojen määrässä. Pikalento rahdissa kaksi suurta kansainvälistä toimijaa on keskittänyt toimintaansa Turun lentoasemalle.

Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea myönnetään Helsingille, Oululle, Tampereelle ja Turulle. Jakoperusteena käytetään kaupunkiseutujen asukasmääriä. Joukkoliikenteen asema ja tukitilanne pääkaupunkiseudulla on erilainen kuin muilla tukea saavilla kaupunkiseuduilla. Joukkoliikennetuen jakoperusteena tulee käyttää tarveharkintaa.

Salo-Espoo-Lohja -ratalinjan suunnittelu on edennyt alustavalla yleissuunnittelulla ja ympäristövaikutusten arvioinnilla. Parhailaan on käynnissä oikoradan maakuntakaavoitus sekä Varsinais-Suomessa että Uudellamaalla. Vaihemaakuntakaava on tarkoitus viedä maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn joulukuussa 2011.

Varsinais-Suomen ilmasto- ja energiastategiat hyväksyttiin vuoden 2010 lopussa. EETU -hankkeessa koordinoidaan seutukuntien toteuttamaa yhteistä energianeuvontatyötä ja edistetään uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja energiatehokkuutta maakunnan maaseutualueella. Tarvitaan panostuksia uusiutuvan energian käytön edistämiseen Varsinais-Suomessa ja em. strategioiden tavoitteiden toteuttamiseen.

Turun seudun jätehuolto Oy on omaehtoisesti aloittanut selvittämään jätteenpolttolaitosvaihtoehtoa Turun lähiseudulle. Jätteenpolttolaitoksen rakentamisella on kiire, sillä nykyinen ympäristölupa mahdollistaa jätteenpolton Orikedolla vain vuoden 2014 loppuun.

Alueellisen jätasuunnitelman (ELSU) toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä jätasuunnittelun alueen muiden ELY -keskusten kanssa. Tehostetaan jätehuollon suunnittelua ja ohjausta Etelä- ja Länsi-Suomen alueella vakiinnuttamalla ja tiivistämällä ELY -keskusten välistä yhteistyötä.

Maakuntakaavoituksen yksi keskeinen tavoite on yhdyskuntarakenteen eheyttäminen. Turun kaupunkiseudulle laaditaan kestävä kehitys ja alueen vetovoimaisuutta edistävää rakennemallia (RM35). Rakennemallityön tavoitteena on olla luonteeltaan seudullinen maankäyttöstrategia, joka ohjaa yleispiirteisesti kuntien maankäyttöä. Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyö on kytketty tiiviisti kaupunkiseudun rakennemallityöhön.

Varsinais-Suomeen on vuonna 2011 valmistuneessa, koko Suomen kattaneessa, tulvariskien alustavassa arvioinnissa ehdotettu kaksi merkittävää tulvariskikohdetta, jotka ovat Salon keskustan ja Meriniityn alueet sekä Turun, Raision ja Naantalinnin rannikkoalue. Merkittäville kohteille tullaan kahden seuraavan vuoden aikana laatimaan tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä aloittamaan tulvariskien hallintasuunnitelmien laadinta. Merkittäviin tulvariskikohteisiin perustetaan keskeisimmistä sidosryhmistä koostuvat tulvaryhmät, joiden tehtävänä on mm. asettaa tulvariskialueille tulvariskien hallinnan tavoitteet

Pari vuotta sitten käynnistynyt METSO- ohjelma eli metsien monimuotoisuusohjelma on saanut hyvän alun myös Varsinais-Suomessa. Metsänomistajat ovat ottaneet aktiivisen osan metsien monimuotoisuuden turvaamisessa.

Maakunnan yhteistyöryhmän hyväksymät kärkihankkeet:

Yhteishankkeen nimi, kuvaus ja tavoitteet

ITÄMEREN TILAN PARANTAMINEN

Lounais-Suomen alueelle valmistuivat kesällä 2010 Varsinais-Suomen ja Satakunnan pintavesien toimenpideohjelmat. Niissä on arvioitu tarvittavat toimenpiteet vesien hyvän tilan saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi. Ohjelmat ovat osa vuosille 2010–2015 laadittua Kokemäenjoen – Saaristomeren – Selkämeren vesienhoitosuunnitelmaa, jonka valtioneuvosto on hyväksynyt. Tavoitteena on saavuttaa pintavesien hyvä tila pysyvästi, mikä edellyttää suuria panostuksia.

Suomen hallituksen 10.2.2010 antamassa sitoumuksessa luvataan ryhtyä kaikilla sektoreilla tehostettuihin toimiin Saaristomeren hyvän tilan saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä. Lounais-Suomi on ravinnekuormituksen hot spot – alue Suomessa, ja vesien tila on alueella tällä hetkellä pääosin välttävä. Vesienhoidon suunnitteluprosessissa on arvioitu Lounais-Suomen vesistöjen saavuttavan hyvän tilan kokonaan vasta vuonna 2027 mikäli kaikki tarvittavat toimenpiteet toteutetaan. Toimenpiteiden kohdistaminen erityisesti valuma-alueille on näistä lähtökohdista erittäin perusteltua, sillä ilman tehostettua ja kohdennettua panostusta vesien hyvän tilan saavuttaminen alueella on epätodennäköistä. Vuonna 2011 perustetun Selkämeren kansallispuiston tavoitteet ja kasvavat vierailijamäärät haastavat merensuojelun tehostamiseen myös Selkämerellä.

Tavoitteena on hyvän vesien tilan ohella saavuttaa alueellisesti ja biologisesti edustava meri- ja rannikkoluonnon suojelun taso ja varmistaa, että myös suojelualueiden ulkopuolella ihmisen toiminnan – kuten rakentamisen ja ruoppaamisen sekä vesien rehevöitymisen haitallisten vaikutusten vähetessä luontotyyppien luonnontilaisuus lisääntyy. Tavoitteena on saattaa onnistuneesti loppuun Selkämerta ja Saaristomerta koskevat nykyiset hankkeet sekä valmistella uusia hankkeita yhdessä sidosryhmien kanssa.

Hankkeella edistetään hallitusohjelman mukaisesti maatalouden ravinnepäästöjen vähentämistä toimenpiteitä kohdentamalla. Hanke tukee myös ympäristötuen uudistamisprosessia. Hanke pyrkii edistämään hallitusohjelman tavoitetta ympäristötuen toimenpiteiden kohdentamisesta alueellisesti sekä tila- ja lohko-kohtaisesti vesistöjen suojelun kannalta herkimmille alueille. Tavoitteena on myös uusia menetelmiä ja tutkimustietoa hyödyntäen vähentää ratkaisevasti näiden alueiden ravinnepäästöjä. Vesien suojelun kannalta tehokkaimpien toimenpiteiden nykyistä laajempaa käyttöönottoa edistetään. Hanke tukee myös ympäristötuen uudistamisprosessia. Toiminnalla turvataan niin ikään hallitusohjelman mukaisesti vedenalaista meriluontoa koskevan tietopohjan hankkiminen.

Hankkeen organisointi ja osallistuvat tahot alueilla

Alueellisella vesienhoidon yhteistyöllä on Lounais-Suomessa pitkät perinteet, ja vesienhoidon saralla sen keskeisiä kanavia ovat Satavesi- ja Pro Saaristomeri-yhteistyöohjelmat. Ohjelmat edistävät ja koordinoivat paikallista ja alueellista vesienhoitoa ja toimivat linkkeinä viranomaisten ja muiden toimijoiden välillä. Itämeren suojelu on kirjattu Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntaohjelmien yhteisiin hankkeisiin ja tahtotila sen tavoitteiden saavuttamiseen on alueella hyvä. Asia on vahvasti mukana myös Varsinais-Suomen ELYn strategisessa tulossuunnitelmassa. Maataloussektorilla jatketaan hyvää ja tuloksellista yhteistyötä MTK:n alueellisten liittojen ja viljelijöiden kanssa. Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueella vedenalaisen luonnon monimuotoisuuteen liittyvää VELMU-toimintaa koordinoivat Saaristomeren ja Selkämeren alueelliset yhteistyöryhmät, ja alueellisia inventointeja toteutetaan yhteistyössä Metsähallituksen kanssa valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti. Siirtoviemärihankkeissa keskeisimpiä toimijoita ovat ELY-keskus ja alueiden kunnat. Itämeren tilan parantaminen on keskeistä sisältöä myös Lounais-Suomen ympäristöohjelmassa, jonka laatimiseen ja toteuttamiseen maakuntien toimijat ovat sitoutuneet.

Toteuttamisvalmius ja -suunnitelma

Maatalouden vesiensuojelu

MATSO – Maatalouden vesiensuojelutoimien ympäristöarvokauppa Saaristomeren ja Selkämeren valuma-alueilla

Nykyinen tukijärjestelmä ei tarjoa viljelijöille kaikkien peltolohkojen osalta tarpeeksi kannustavaa korvausta ympäristönsuojelutoimenpiteistä ja tämän vuoksi kriittiset alueet saattavat jäädä ilman tarvittavia toimenpiteitä. Ympäristöarvokaupan keinojen toivotaan mahdollistavan nykyistä pitkäjänteisemmän ja kattavamman vesiensuojelukeinojen hyödyntämisen riskialueilla. Maatalouden ympäristöarvokauppaa kehitetään siten, että se on mahdollista myöhemmin ottaa käyttöön laajemmalla alueella. MATSO:ssa kehitettäviä mallinnus- ja kohdentamismenetelmiä voidaan hyödyntää myös muunlaisessa kuin kaupankäyntiin perustuvassa vesiensuojelutoimenpiteiden kohdentamisessa.

TEHO Plus 2011 - 2013

TEHO Plus – hankkeen tehtävänä on tilakohtaisen ympäristöpainotteisen neuvonnan kehittäminen niin, että olemassa olevia ympäristöhoitotoimia hyödynnetään tiloilla mahdollisimman tehokkaasti. Toimien kohdentamisessa hyödynnetään havainnollistavia kaltevuus- ja eroosioriskikarttoja, yleissuunnitteluaineistoja, tietoa lohkojen fosforitilasta ja maalajista sekä lohko kohtaisia ravinnetaseita. Neuvontaa kehitetään yhteistyössä nykyisten neuvontaa tekevien tahojen kanssa. Neuvonnan ja toimien kohdentamisen apuna käytetään mm. tilakohtaista ympäristökäsikirjaa. Ravinteiden kierrätyksen tehostamiseksi etsitään hyviä käytäntöjä lannan käsittelyyn, levitykseen ja jatkojalostukseen. Lannankäytön alueellisissa suunnitelmissa lannan ravinteiden hyödyntäminen on etusijalla.

Siirtoviemärihankkeet

Siirtoviemäreiden tehostettu toteutus

Keskittämällä jätevesien käsittelyä suuremmille puhdistamoille voidaan saavuttaa parempi toimintavarmuus kuin pienillä puhdistamoilla. Myös puhdistettujen vesien purkupaikka on usein edullisempi kuin pienillä laitoksilla. Hankkeiden toteuttamisvalmius on hyvä.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma (VELMU)

Hankitaan monipuolista tietoa vedenalaisesta luonnon monimuotoisuudesta. Saaristomeren alueellinen yhteistyöryhmä on toiminut vuodesta 2005 alkaen ja Selkämeren alueellinen yhteistyöryhmä aloitti toimintansa 2010 SELMU-

hankkeen myötä. Käytännön toimia niin Saaristomeren että eteläisen Selkämeren osalta on viety eteenpäin pääosin hankerahoituksella (mm. NANNUT-hankkeessa (Central Baltic), FINNMARINET-hankkeessa). Kaikki edellä mainitut hankkeet päättyivät kuitenkin vuonna 2012.

Kustannusarvio ja alueiden panostukset

Maatalouden vesiensuojelu

Ympäristöarvokaupamallin kehittämiseen ja kaupankäynnin hallintaan tarvitaan arviolta 300 000 euroa. Lisäksi kaupankäyntiin tarvitaan 400 000 euroa maksettavaksi vesiensuojelun toteutuksesta maanviljelijöille. Hanketta toteutetaan Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa.

TEHO Plus – hankkeen kokonaiskustannusarvio on 2 000 000 euroa, joka koostuu YM: n ja MMM: n rahoituksesta. Hanketta toteutetaan Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa.

Siirtoviemärihankkeet

Toteutetaan vuoteen 2016 mennessä yhteensä 13 hanketta, joiden yhteenlasketut kustannukset ovat 27 825 000 euroa. Tästä valtion tukea (YM ja MMM) on 10 800 000 euroa.

Vuosina 2012–2013 toteutetaan seuraavat hankkeet: Vahto - Rusko – siirtoviemäri, Oripää - Riihikoski – Aura – Lieto – siirtoviemäri sekä Teijo - Salo – yhdysvesijohto ja siirtoviemäri sekä Kemiönsaaren vesihuoltolinja. Toteutuksessa keskeisinä toimijoina ovat Varsinais-Suomen ELY-keskus ja alueen kunnat. Kokonaiskustannusarvio hankkeille on 11 900 000 euroa, josta valtion osuus (YM ja MMM) 4 700 000 euroa. Vuosina 2012-2013 toteutus painottuu Varsinais-Suomen alueelle, Satakunnassa Punkalaidun – Huittinen (väli Vampula-Huittinen) siirtoviemäri ja yhdysvesijohto ovat tulossa toteutukseen.

Haja-asutusalueiden viemäröinti

Varsinais-Suomen osalta viemäröitäviä kiinteistöjä noin 12 000 ja viemäröinnin piiriin tulevien asukkaiden määrä noin 36 000. Kokonaiskustannukset ovat noin 89 M€, josta valtion osuus on noin 20-25 M€.

Satakunnan osalta viemäröitäviä kiinteistöjä noin 7 500 ja viemäröinnin piiriin tulevien asukkaiden määrä noin 23 000. Kokonaiskustannukset noin 45 M€, josta valtion osuus noin 10-15 M€. Avaintoimijoita ovat kunnat ja paikalliset vesihuolto-osuuskunnat.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Vedenalaisinventointien kustannukset 2011 - 2013 163 000 euroa YM: n rahoitusta. Hanketta toteutetaan Saaristomeren ja eteläisen Selkämeren alueilla.

Merenkulun riskien hallinta Selkämerellä

Valtion odotetaan panostavan aiempaa voimallisemmin Selkämeren ekologian tutkimukseen, merenkulun riskien vähentämiseen sekä öljy- ja kemikaalionnettomuuksien hallintaan.

Yhteishankkeen nimi, kuvaus ja tavoitteet**VALTATIE 8 TURKU-PORI –YHTEYSVÄLIHANKE**

Valtatie 8 Turku-Pori -yhteysvälihanke on Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntien ykköshanke liikennejärjestelmän kehittämisessä. Yhteysvälihanke on kirjattu Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntaohjelmien yhteisiin hankkeisiin. Asia on vahvasti mukana Varsinais-Suomen ELYn strategisessa tulossuunnitelmassa ja Satakunnan ELYn tulossuunnitelmassa elinkeinoelämän kehittämisen toimintaympäristökijänä. Se on myös kirjattu Lounais-Suomen liikennestrategian kärkihankkeeksi.

Uudessa hallitusohjelmassa pidetään tärkeinä suuria liikennemääriä palvelevia, talouskasvua tukevia, kustannushyöty-suhteeltaan parhaita, liikenneturvallisuutta edistäviä, päästöjä vähentäviä ja maakunnallista merkitystä omaavat hankkeita. Huomioon otetaan myös työssäkäyntialueita koskevat kunta- ja maakuntarajat ylittävät liikennejärjestelmätarpeet. Hankkeen toteuttaminen, jolla kiistatta on laaja-alaisesti valtakunnallista ja maakunnallista merkitystä, toteuttaa hallitusohjelmaa myös turvaamalla kansallisen ja kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta keskeisen väylän liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta sekä satamien että muun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Yhteysväli on osa Turun ja Oulun välistä, länsirannikon satamakaupunkeja yhdistävää valtatieta 8 (E8). Yhteysväli on tärkeä tavaraliikenteen väylä. Turun ja Porin välillä ei ole suoraa rautatieyhteyttä. Yhteysväli on liikenneturvallisuudeltaan huono. Pohjavesisuojausosuuksissa on puutteita, erittäin suuret pilaantumisriskit ovat Maskun tärkeillä pohjavedenottamoalueilla.

Hankkeen organisointi ja osallistuvat tahot alueilla

Yhteysvälihankeessa parannetaan valtatieverkkoa. Valtateiden kehittäminen on lähtökohtaisesti valtion vastuulla.

Hankkeen suunnitteluun ovat osallistuneet Varsinais-Suomen ELY -keskus, maakunnan liitot (Satakunta ja Varsinais-Suomi) sekä alueen kunnat.

Toteuttamisvalmius ja -suunnitelma

Suunnitelmavalmius mahdollistaa yhteysvälihankeiden käynnistämisen 2012 Raisio-Nousiainen -moottoritien ja Eurajoki-Pori hankkeiden toteutuksella.

Hankkeen kannalta merkittävä riski liittyy Maskun pohjavedenottamoalueita koskevan luvan umpeutumiseen 12.2.2014. Rakennustyöt on käynnistettävä syksyllä 2013, muussa tapauksessa edessä on useita vuosia kestävä lupakäsittely, johon liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Kustannusarvio ja alueiden panostukset

Hankkeen kustannusarvio on 185 milj. €.

Yhteysvälihankeeseen liittyy merkittävää maankäytön kehittämistä valtatie 8 vaikutusalueella. Tämän kehittämisen kustannukset kohdentuvat pääasiassa alueen kunnille.

Valtatie 9 liikenneturvallisuuden parantaminen

Valtatien 9 turvallisuustilanne on päätieverkon huonoimpia. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi välin Lieto as – Aura leveäkaistatie tulisi muuttaa keskikaiteelliseksi ohituskaistatieksi. Hankkeen kustannusarvio on noin 9,5 miljoonaa euroa. Hankkeen tiesuunnitelma on lainvoimainen ja hanke voidaan aloittaa vuonna 2011.

Espoo-Lohja-Salo –oikoradan suunnittelu

Varsinais-Suomen maakunnan tahtotilana on parantaa merkittävästi Turun ja Helsingin välistä raideliikenteen kilpailukykyä. Yhteyden strateginen merkittävyys on kirjattu 13.6.2010 Varsinais-Suomen maakuntavaltuuston päätöksellä hyväksyttyyn maakuntasuunnitelmaan. Myös valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sisältävät tavoitteen uudesta rautatieyhteydestä Turun ja Helsingin välille.

Oikoradan alustava yleissuunnitelma ja ympäristövaikutusten arviointi valmistuivat v. 2010. Parhaillaan on käynnissä oikoradan maakuntakaavoitus sekä Varsinais-Suomessa että Uudellamaalla. Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyy vaihemaakuntakaavan aikaisintaan joulukuussa 2011, jonka jälkeen kaava toimitetaan ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Maakuntakaavojen vahvistamisen jälkeen suunnittelu etenee yleissuunnitelman laadinnalla. Ratahankkeiden suunnittelu-aika on pitkä. Vaikka radan toteuttaminen ei ole ajankohtaista lähivuosina, niin suunnitteluvalmiuden parantaminen ja hankkeen edistäminen myös suunnittelun keinoin toteuttavat yllä mainittuja valtion ja maakunnan hyväksymiä tavoitteita. Oikoradan jatkosuunnittelulle tulee kohdentaa riittävät taloudelliset resurssit jo tällä hallituskaudella.

3.1.3 Kattavat hyvinvointipalvelut ja turvallinen elämä

Varsinais-Suomen kuntien lukumäärä on ollut vuoden 2009 alusta saakka 28 aikaisemman 53 sijaan. Kuntaliitosten avulla on pyritty turvaamaan riittävän palvelutason turvaaminen kuntalaisille. Kunta- ja palvelurakenteen uudistamiseksi tuetaan vapaaehtoisia kuntaliitoksia ja kuntien välistä yhteistyötä.

Hyvinvointipalvelujen järjestämisessä keskeisellä sijalla on sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen. Nykykoulutus ei sisällä näiden kahden ammattikunnan yhteistä koulutusta. Kuntien palvelujen järjestämiseksi tarvitaan alueellisia palvelustrategioita, joilla turvataan asiakkaan kannalta ehyt ja turvallinen palvelukokonaisuus.

Nuorisolaki muuttui vuoden 2011 alusta alkaen. Lain mukaan kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto viranomaisten monialaisen yhteistyön suunnittelua ja toimeenpanoa varten. Ongelmana on ollut tietojen saanti koulupudokkaista. Kuntien järjestämä etsivä nuorisotyö on merkittävin toimintamuoto koulupudokkaiden löytämisessä ja jatkoon ohjaamisessa. Nuorten osallistamista tuetaan ohjauksella, sidosryhmäyhteistyöllä sekä laajassa hanketoiminnassa saaduilla hyvillä käytännöillä. Nuorten yhteiskuntatutkimuksen toimintamalli tarjoaa kaikille mahdollisuuden osallistua aktiivitoimienpiteisiin. Varsinais-Suomen ELY –keskus koordinoi maakunnallista nuorisotoimen viranomaisyhteistyötä; työ on käynnistynyt Varsinais-Suomessa 2011.

Sosiaalisten yritysten tukemisen sijaan Varsinais-Suomessa panoksen kärki on suunnattu työpajatoiminnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kautta tapahtuvaan tukityöllistämiseen sekä työllistämiseen yrityksissä yleensä. Asiakasmäärät sillä puolella ovat kymmenkertaiset sosiaaliin yrityksiin verrattuna ja yhdistysten toimintamallit ja toiminta on periaatteessa samaa kuin sosiaalisilla yrityksilläkin.

Tavanomaisten työnvälitys- ja työnhakupalvelujen lisäksi tarvitaan erityisiä palveluja niille työttömille, joiden työllistämiseksi nykyiset palvelut ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Väilyömarkkinoiden kehittämisellä turvataan polkuja avoimille työmarkkinoille myös niille henkilöille, jotka eivät suoraan tai ensisijaisten työhallinnon toimenpiteiden kautta pääse avoimille työmarkkinoille.

Uudessa 1.9.2011 voimaan astuneessa kotouttamislaisla lain soveltamisala laajenee koskemaan kaikkia maahan muuttaneita maahantulosityistä riippumatta. Maakunnassa on valmistauduttu lain tuomiin lisävelvoitteisiin mm. aloittamalla asiakkaiden segmentointi uusien koulutuspolkujen ja työllistämispalveluiden luomiseksi. Turun seudun kunnat ovat vuonna 2010 aloittaneet yhteistyön pakolaisten vastaanottamiseksi. Pakolaiset ovat maakunnassa sijoittuneet pääasiassa Turun ja Salon kaupunkeihin. Myös muiden seutukuntien tulee osallistua pakolaisten vastaanottoon.

Turvallisuussuunnitelmat on tehty poliisilaitoksittain pääosin siten, että ne ovat vielä voimassa vuonna 2012. Salon ja Loimaan seuduilla ovat turvallisuussuunnitelmat valmisteilla.

Turvallinen elämä syntyy monen tekijän yhteisvaikutuksesta. Ikääntyneiden osuus väestöstä lisääntyy koko ajan ja myös turvallisuutta tulee miettiä toiminta- ja havainnointikyvyn heiketessä. Pitkään kotona asuminen lisääntyy ja myös erilaisille palveluasumismuodoille riittää kysyntää. Asuntojen esteettömyysarviointien merkitys kasvaa. Kuntien yhteinen esteettömyyteen erikoistunut tieto tulee koota yhteen paikkaan.

Tuleva KASTE -ohjelma (2012–2015) kokoaa erilaisia strategisia ohjelmia yhteen. KASTEESSA painotetaan palvelujärjestelmän rakenteellisen, toiminnallisen ja taloudellisen kestävyuden parantamista, tietoperustan ja tietojärjestelmien vahvistamista, sosiaali- ja terveydenhuollon johtamista, henkilöstön osaamista ja riittävyttä sekä erityistä suojelua/tukea vaativien ryhmien huomioimista. Ohjelman alueellisessa toimeenpanossa tulee varmistaa yhteensovitus alueelliseen kehittämiseen.

3.2 Rakennemuutosalueet

Valtioneuvosto on syksyllä 2009 nimennyt Salon seutukunnan äkillisen rakennemuutoksen alueeksi vuoden 2011 loppuun asti. Nimeämiseen johti seutukunnalla tapahtunut voimakas elektroniikkateollisuuden rakennemuutos, jonka seurauksena alue menetti 2 000 työpaikkaa vuoden sisällä. Salon seutukunnan työllisyystilanteen heikkeneminen heijastuu voimakkaasti myös alueen ulkopuolelle, sillä seutu on merkittävä työssäkäyntialue myös muille varsinaissuomalaisille. Salon seutukunta on nimettävä äkillisen rakennemuutoksen alueeksi myös vuodeksi 2012.

Meriteollisuus on nimetty äkillisen rakennemuutoksen toimialaksi vuoden 2012 loppuun saakka. Työttömyys Varsinais-Suomessa (Turun seutukunnassa) ei onneksi ole noussut pahimpien uhkakuvien mukaiselle tasolle. Viimeaikainen työttömyyden lasku on kuitenkin ollut muuta maata hitaampaa. Tuoreista tilausuutisista huolimatta etenkin alihankkijaverkoston monipuolistaminen, osaamisen lisääminen sekä kansainvälistäminen vaativat jatkuvaa työtä.

3.3 Erityisohjelmat maakuntaohjelman toteutuksessa

3.3.1 Kansalliset ohjelmat

Osaamiskeskusohjelma

Osaamiskeskusohjelmassa 2007–2013 Varsinais-Suomi on valtakunnallisessa vetovastuussa HealthBio – Terveyden bioklusterista sekä meriklusterista. HealthBio -klusteria koordinoi Turku Science Park Oy ja meriklusteria Koneteknologiateknologian keskus Turku Oy. Lisäksi maakunnasta ollaan mukana elintarvikekehityksen, matkailu ja elämystuotannon, ICT:n ja nanoteknologian -klustereissa.

HealthBio – Terveyden bioklusteri on bioteknologian terveyssovellusten ja terveyteen liittyvien liiketoiminta-alueiden kansallinen klusteri. Liiketoiminta-alueiden ydintä ovat diagnostiikka, lääketutkimus ja -kehitys sekä biomateriaalit ja kudosteknologia, jotka toimialoina ovat hyvin monitieteellisiä ja edellyttävät monipuolista osaamisalueiden yhdistelmää.

Meriklusteriohjelman tehtävänä on aktivoida, yhdistää ja edistää meriteollisuuden, merenkulun sekä näitä tukevien yritysten kehitystä, koulutusta, soveltavaa tutkimusta ja parantaa meriklusterin näkyvyyttä. Meriklusteriohjelman painopiste on laivanrakennus-, offshore- ja veneteollisuudessa. Painopistealueita poikkileikkaavina teemoina ovat materiaali- ja valmistusteknologiat, kansainvälistyminen, turvallisuus ja ympäristöasiat sekä liiketoimintaosaamisen kehittäminen. Merenkulku on ohjelmassa mukana merilogistiikan sekä merenkulun turvallisuuden ja ympäristöystävällisyyden osalta.

Varsinais-Suomen maakuntaohjelmassa 2011-2014 toimenpiteenä on se, että uudelle osaamiskeskusohjelmakaudelle Varsinais-Suomen osaamiskeskuksen toimialoiksi määritellään bioalat, meriklusteri, funktionaaliset materiaalit, elintarvike, ICT sekä matkailu ja luovat toimialat.

Koheesio- ja kilpailukykyohjelma

Varsinais-Suomen kaikki viisi seutukuntaa ovat mukana Koheesio- ja kilpailukyky (KOKO) –ohjelmassa. Loimaan seutukunnan KOKOssa tavoitteena on osaamisen ja ennakoitiverkoston kehittämisessä ennakoida eri toimialojen kehitystä, tunnistaa alueellisia tarpeita ja vahvuuksia sekä hallita työmarkkinoihin liittyviä muutoksia. Työtä koordinoi alueen kehittäjä-, työvoima-, ja koulutusorganisaatioiden tiivis yhteenliittymä Loipolis. Alierakenteellisena kehittämistavoitteena on alueen pääliikenneväyliin pohjautuvien elinkeinoelämän ja asumisen vyöhykkeiden mahdollisuuksien nykyistä parempi hyödyntäminen.

Salon seudun KOKO on alueellisen kumppanuuden, verkostoitumisen, ennakkoinnin ja arvioinnin avulla kehittyvä ohjelma. Innovaatioympäristön vahvistamisessa jatketaan korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, rahoittajien ja yritysten välisen yhteistyön rakentamista. Kilpailukykyyn vahvistamisessa ja elinkeinorakenteen monipuolistamisessa panostetaan Salon ja Someron kaupunkien elinkeino-ohjelmien toteutumisen tukemiseen sekä avautuvien mahdollisuuksien joustavaan ja nopeaan hyödyntämiseen. Maaseudun uudet mahdollisuudet –toiminta perustuu vuonna 2011 valmistuviin maaseutuyrittäjyyselvitykseen ja maatalouden kehittämisohjelmaan. Alierakenteen kehittämisroolin vahvistamiseksi tuetaan asukkaita osallistavaa ja liiketoimintaa edistävää maankäytön suunnittelua.

Turun seudun KOKO -ohjelmassa tavoitellaan osaamista lisäävää vuorovaikutusta kärkitoimialojen, välittäjäorganisaatioiden sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden sisällä, välillä ja rajapinnoilla. Huomiota kiinnitetään mm. sosiaalisen median hyödyntämiseen elinkeinopolitiikassa sekä luovuusosaamisen verkottamiseen muille toimialoille. Alueiden välisessä yhteistyössä haetaan uudenlaisia aluekombinaatioita sekä hyödynnetään kehityskäytävä- että kehittämisvyöhykemalleja. Ohjelman avulla järjestetään verkostointitilaisuuksia, tehdään selvityksiä, kehitetään toimintamalleja ja tehdään yhteisiä hankevalmisteluja.

Turunmaan seudun KOKO -ohjelma tukee jo olemassa olevia yhteistyö- ja kehitysprojekteja. Ohjelman roolina on myös edesauttaa sitä, että alueella voidaan tarjota tasavertaisesti peruspalveluita riippumatta siitä, missä alueella asutaan. KOKOn tehtävänä on myös parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä nostaa innovaatio-osaamista alueen yrityksissä.

Vakka-Suomessa KOKOn tavoitteena on syventää tutkimus- ja tuotekehitystiedon soveltamista ja tuotteistusta sekä tukea uuden tuotannon ja/tai yritystoiminnan käynnistymistä. Lisäksi tarkoitus on lisätä yhteistyötä eri osapuolten välillä, syventää vahvuuksia, tukea verkottumista ja päätoimittaja–alihankkija-suhteiden syntymistä ja hyödyntää osaamiskeskusohjelmien tuloksia yritystasolla. KOKO -ohjelmamerkitys luo maanlaajuisia verkottumismahdollisuuksia ja tekee valtakunnalliseen ohjelmaan perustuvan kehittämistoiminnan mahdolliseksi seututasolla. Se myös antaa lisäresurssin strategiatyöhön ja innovaatio- ja ennakoitotoiminnan edistämiseen.

KOKO –ohjelmien toteuttaminen rahoitetaan vapaasta maakunnan kehittämisrahasta. Hallituksen 5.10.2011 eduskunnalle antamassa valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2012 on vapaan maakunnan kehittämisrahan taso vain yksi neljäsosa vuoden 2011 tasosta. Tästä johtuen kaikkien maakunnan kehittämisrahalla rahoitettujen hankkeiden jatkorahoitusta joudutaan tarkastelemaan kriittisesti.

3.3.2 EU-ohjelmat

Kilpailukyky- ja työllisyysohjelma (EAKR)

Kilpailukyky- ja työllisyysohjelman (EAKR) haasteellisia alueita ovat Loimaan ja Vakka-Suomen seutukunnat sekä saaristolain mukaiset saaristokunnat sekä asetuksen mukaiset saaristo-osakunnat.

Suoraan yrityksiin kohdistuvissa toimenpiteissä keskitytään pääsääntöisesti kasvupotentiaalia omaavien pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen. Hankkeet kohdistuvat monipuolisesti pk-yritysten kasvua edistäviin kehittämistoimiin (mm. kansainvälistyminen), yrityspalveluyritysten liiketoiminnan ja palvelutarjonnan kehittämiseen, pk-yritysten (yritysyhmien) liiketoimintojen uusiutumisen ja vahvistamisen edistämiseen, ympäristöteknologian hyödyntämiseen pk-yrityksissä sekä innovaatioiden tuotteistamiseen ja kaupallistamiseen. Alle 10 henkeä työllistävien yritysten yritystukihankkeet hoidetaan pääsääntöisesti maaseutuohjelman kautta.

Yritysten toimintaympäristön kehittämässä panostetaan yrityshautomoiden kehittämiseen, liiketoimintojen uusiutumista, vahvistamista ja kansainvälistymistä edistävien yrityspalveluiden vahvistamiseen, tutkimis- ja kehittämistoimintaa tukevien toimintojen kehittämiseen, alueiden erikoisosaamisen ja klustereiden kehittämiseen, verkostoitumiseen alueellisten ja kansallisten tutkimus- ja osaamistahojen kanssa sekä innovaatiopalveluiden saatavuuden ja tehokkuuden parantamiseen.

Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristöjen parantamiseksi kohennetaan mm. yritysten liikenteellistä saavutettavuutta, tehdään kokeilutoimia palvelutuotannon tehostamiseksi, edistetään Itämeren ja vesistöjen suojelua, kehitetään luonto- ja kulttuurimatkailua sekä hyödynnetään kehittyvää ympäristöteknologiaa ja panostetaan ympäristöriskien hallintaan. Ympäristöhankkeiden tulisi toteuttaa Lounais-Suomen ympäristöstrategiaa ja -ohjelmaa sekä vesienhoidon suunnittelun kautta tunnistettuja toimenpiteitä (Varsinais-Suomen pintavesien vesienhoidon toimenpideohjelma).

Työllisyysperusteisella investointituella tuetaan pienimuotoisia infrastruktuuri-investointeja, jotka parantavat alueen työllisyyttä ja tukevat elinkeinotoiminnan kehitystä (esim. logistiset yhteydet, ympäristöriskien hallinta, matkailun edistäminen).

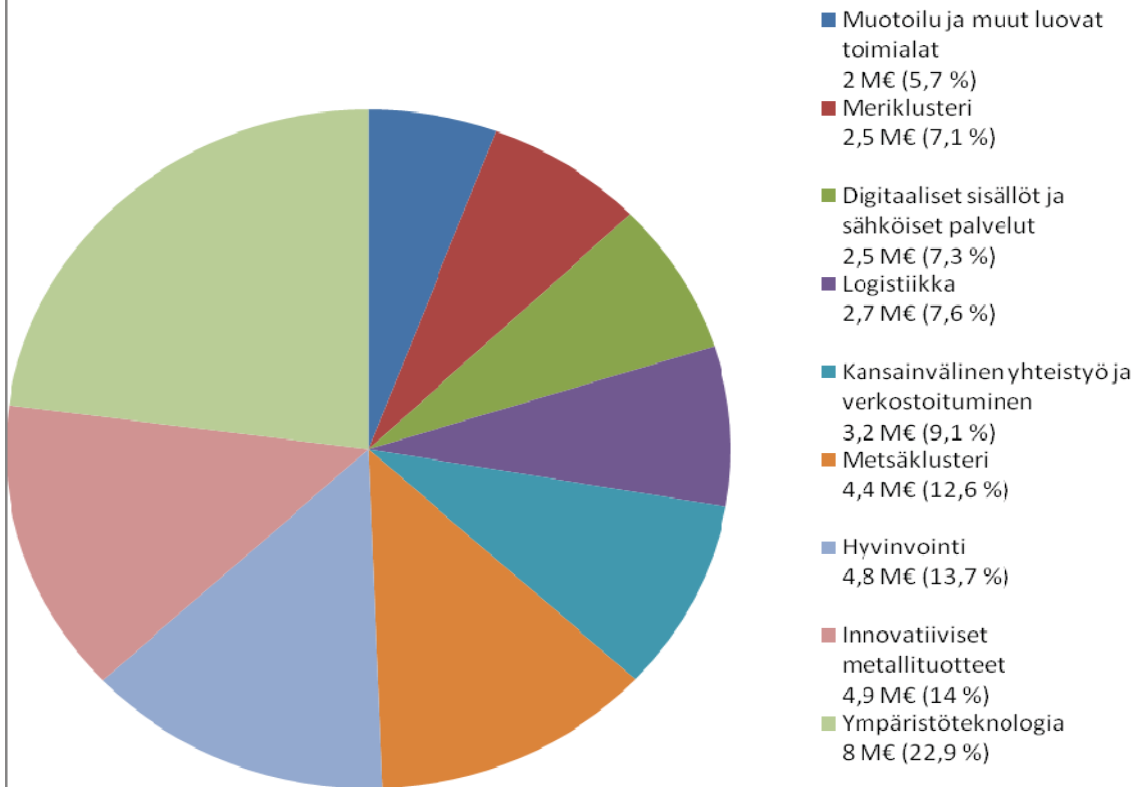
Vuosina 2010-2011 saatua äkillisen rakennemuutoksen EAKR -rahoitusta käytetään meriteollisuustoimialan ja Salon seudun yritystoiminnan kehittämiseen ja rakennemuutosongelmien lievittämiseen. Äkillistä rakennemuutosrahoitusta tarvitaan myös vuonna 2012.

Turun kaupunkiseudun kehittämässä keskitytään Turun kaupunkikeskustan vetovoimaisuuden ja viihtyisyyden parantamiseen sekä yhteisöhanketoimintaan.

Toimintalinjan 5 "Toimenpiteiden temaattinen keskittäminen" hankkeilla vahvistetaan Etelä-Suomen suuralueen osaamiskeskittymien kilpailukykyä edistämällä niiden verkostoitumista keskenään, kansallisesti ja kansainvälisesti. Ylimaakunnallisten teimahankkeiden avulla keskitetään ja kohdennetaan ohjelmavaroja Etelä-Suomen ja maakuntien kehittämisen kannalta keskeisiin osaamisalueisiin ja tuetaan osaamiskeskusohjelman keskeisiä sisältöjä.

Temaattisessa osiossa on ohjelmakaudella 2007 – 2013 tähän mennessä toteutettu viisi hakukierrosta. Hankkeille myönnetty rahoitus on vuoden 2010 loppuun mennessä jakautunut seuraavasti:

TL 5 rahoituksen jakautuminen teemoittain 31.12.2010

Viideltä toteutetulta hakukierrokselta valittuihin yli maakunnallisiin hankkeisiin sitoutuu rahoitusta (EAKR+valtio) yhteensä noin 54 miljoonaa euroa.

Vuosien 2012 ja 2013 myöntämisvaltuuksia toimintalinjalla 5 tullaan kohdentamaan neljään teemaan, jotka Etelä-Suomen EAKR -ohjelman ohjauskomitea on hyväksynyt kokouksessaan 31.8.2011

- 1) Ympäristö
- 2) Innovatiiviset puujalosteet
- 3) Kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen, erityisesti Itämeren alueella
- 4) Digitaaliset sisällöt

Lisäksi on todennäköistä, että vuoden 2012 aikana vapautuu päättyneistä hankkeista myöntövaltuuksia uudelleen käytettäväksi. Näitä voidaan kohdentaa em. teemoihin tai Etelä-Suomen EAKR -ohjelman ohjauskomitean päätöksellä muihin toimintalinjan 5 teemoihin.

Toimintalinjan 5 hallinnointi on keskitetty Etelä-Suomen maakuntien yhteiseen EU-yksikköön Päijät-Hämeen liittoon ja toimintalinjan 5 myöntövaltuudet osoitetaan Päijät-Hämeen liitolle.

Alueellinen ESR-ohjelma

ESR -ohjelma jakaantuu rakenteellisesti kahteen osaan: valtakunnalliseen osioon ja alueelliseen osioon. Valtakunnallisen osion rahoitus kohdistetaan kehittämishankkeisiin, joita koordinoidaan valtakunnallisesti. Alueellisen osion rahoitus suunnataan alueellisten tarpeiden pohjalta. Varsinais-Suomessa tavoitteena on kaikessa ESR -hanketoiminnassa lähteä alueen tavoitteista ja käyttää eri osioiden rahoitusta yhteen sovitettuna ja toisiaan täydentäen. Alueellisen ESR -osion rahoittajaviranomaisena toimii Varsinais-Suomen ELY-keskus, joka tekee hankepäätökset TEM:n, OKM:n ja STM:n hallinnonalojen rahoituksella toteutettavista hankkeista. Toimintalinjassa 4 osa rahoituksesta käytetään Etelä-Suomen alueen ylimaakunnallisiin hankkeisiin, joiden rahoitus on keskitetty Hämeen ELY-keskukseen.

Vaikeutuneessa talous- ja työllisyystilanteessa ESR -ohjelman varoja käytetään tehostetusti ja joustavasti täydentämään kansallisin varoin rahoitettuja toimenpiteitä työllisyyden parantamiseksi ja työvoimavarojen kehittämiseksi.

ESR -ohjelman hankkeilla kehitetään työorganisaatioiden - erityisesti pk-yritysten - ja niiden henkilöstön ja yrittäjien osamista ja valmiuksia sopeutua rakenteellisiin muutoksiin sekä edistetään henkilöstön työssä jaksamista ja työhyvinvointia. Nykyisessä suhdannetilanteessa painotetaan erityisesti toimia, joilla edistetään työpaikkojen säilymistä ja uusien työpaikkojen syntymistä. Uusien yritysten lisäämiseksi tuetaan yritystoiminnan aloittamista ja yrittäjyyskasvatusta. Seutukuntien kehittämiskeskuksissa toteutetaan hankekokonaisuutta, jossa kehitetään seudullisia yrityspalveluja alkaville, nuorille ja kansainvälistyville yrityksille. Vuonna 2011 saatua ESR -ohjelman äkillisen rakennemuutoksen rahoitusta käytetään meriteollisuustoimialan ja Salon seudun rakennemuutosongelmien lievittämiseen. Äkillistä rakennemuutosrahoitusta tarvitaan alueelle myös vuonna 2012.

ESR -ohjelmasta rahoitettavilla hankkeilla ehkäistään syrjäytymistä ja edistetään työllisyyttä. Koko Varsinais-Suomessa kehitetään toimivia välityömarkkinoita. Paikallisista tarpeista lähtevillä hankkeilla edistetään työttömien työllistymistä erityisesti yrityksiin. Nuorten osalta tavoitteena on työmarkkinoille pääsyn helpottaminen sekä koulutuksen keskeyttämisen alentaminen.

Maahanmuuttajien integroimista yhteiskuntaan sekä etenemistä työmarkkinoille edistetään kehittämällä hanketoiminnassa alkuvaiheen neuvontaa ja ohjausta sekä erityisesti avoimelle sektorille työllistymistä edistäviä toimintatapoja. Näissä hankkeissa tarvitaan kuntasektorin aktiivista osallistumista hanketyöhön. Uusia hankkeita voidaan käynnistää vielä loppuvuodesta 2011 ja vuoden 2012 alkupuoliskolla.

ESR -ohjelmassa kehitetään sekä valtakunnan tason että alueellisen ja seutukuntatason palvelujärjestelmiä työmarkkinoiden toiminnan edistämiseksi ja ennakkoinnin ja koulutuksen työelämävastaavuuden parantamiseksi. Kehitetään myös toimia koulutuksesta työelämään siirtymisen helpottamiseksi, parannetaan aikuisopiskelun ohjaus-, ja neuvontapalveluja sekä tuetaan innovaatioympäristöjen ja -verkostojen luomista.

Lisäksi ohjelmalla varaudutaan tulevaisuudessa odotettavissa olevaan uuden työvoiman niukkuuteen. Tavoitteena on myös lisätä työnantajien ja työyhteisöjen valmiuksia vastaanottaa työperusteisesti maahan tulleita. ESR -ohjelmassa on mahdollista myös hyvien käytäntöjen etsimiseen ja levittämiseen liittyvä kansainvälinen yhteistyö.

Maaseutuohjelma

Maaseutuohjelman hanketoiminnalla etsitään keinoja parantaa tuotannon kannattavuutta kestäväen kehityksen ehdoin sekä helpotetaan maatalousyrittäjien sopeutumista jatkuvaan rakennemuutokseen ja toimintaympäristön muutoksiin. Ohjelmakauden alussa, 2007/2008 käynnistettiin maaseudun tärkeimpiä toimialoja koskevat laajat elinkeinojen kehittämishankkeet, jotka edelleen työskentelevät tiiviissä yhteistyössä seudullisten maaseutuyrittäjyyden neuvontahankkeiden kanssa ja nostavat siten esille uusia ideoita maaseutuyrittäjyyden kehittämisessä ja erityisesti yritysinvestoinneissa. Näin ohjelmakauden loppupuoliskolla keskeiseksi kohteeksi on noussut varsinaissuomalaisen elintarvikeketjun kehittäminen ja elintarvikealan strategisen painoarvon lisääminen. Myös luomutuotannon kasvava merkitys on käynnistänyt uuden luomuhankkeen, jolla pyritään saamaan varsinaissuomalaisille maatalous- ja puutarhatuotteille merkittävä siivu ensijaisesti kotimaan markkinoista. Lisäksi bioenergiahankkeisiin tehty vahva panostus helpottanee maakunnallisen energiatrategian tavoitteiden saavuttamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskus kohdentaa maaseutuohjelman varoista yritystukiin 2/3 ja yleisiin kehittämishankkeisiin 1/3. Pääpaino on yrittäjyyden edistämässä alle 10 hengen yrityksissä ensisijaisesti maaseutualueilla. Kuluvan ohjelmakauden aikana tukea on vuosittain jaettavissa noin 6 milj. euroa (EU:n ja valtion osuus).

Pienehköjen, alueellisten ja paikallisten hankkeiden rahoitus tapahtuu pääasiassa Leader -toimintaryhmien kautta. Kolme viidestä Leader -ryhmästä toimii Varsinais-Suomen ELY -keskuksen hallinnoimana eli Varsin Hyvä ry, Varsinais-Suomen Jokivarsikumppanit ry ja I samma båt – Samassa veneessä rf ry. Näiden ryhmien vuotuinen rahoitus on yhteensä keskimäärin 2,2 milj. euroa/v. Rahoitus jakautuu siten, että 1 milj. euroa on EU:n rahoitusosuutta, 0,75 milj. euroa valtiolta ja 0,45 milj. euroa alueen kunnilta. Toimintaryhmät voivat käyttää vuotuisesta rahoituksestaan noin 20 %:n osuuden pienille sekä aloittaville yrityksille myönnettäviin yritystukiin (esim. kädentaito-, palvelu- ja matkailualan yritykset). Kaksi muuta Leader -ryhmää toimii osittain Varsinais-Suomen puolella eli Ravakka ry (osin Satakunnan puolella) ja Ykkösakseli ry (osin Uudenmaan puolella). Suuri osa näidenkin kahden toimintaryhmän rahoituksesta kohdistuu Varsinais-Suomen eduksi.

Elinkeinokalatalouden kehittämisohjelma

Elinkeinokalatalouden osalta toteutetaan Euroopan komission hyväksymää valtakunnallista toimintaohjelmaa, joka ei sisällä maakunnallisia kehittämissuunnitelmia. Toimintaohjelman tavoitteena on suunnata ohjelmavarat sellaisiin toimenpiteisiin, jotka tukevat kannattavan yritystoiminnan syntymistä ja säilymistä. Ohjelmalla pyritään mm. edistämään merialueen kannattavaa kalastustoimintaa, vesiviljelyä, kalanjalostusta ja kalan tukkukauppaa sekä tukemaan elinkeinokalatalouden infrastruktuuria ja järjestelmiä. Alueellisen yhteistyön kehittämisen tukeminen on mahdollista toimintaryhmien toimesta. Varsinais-Suomesta ohjelmaa toteuttamaan on valittu Vakka-Suomen kalatalousryhmä.

Central Baltic Interreg IVA ohjelma

Central Baltic INTERREG IVA-rajat ylittävää yhteistyöohjelmaa toteutetaan Keskisen Itämeren alueella ohjelmakaudella 2007-2013. Ohjelma kattaa alueita Ruotsista, Suomesta (ml. Ahvenanmaa), Virosta ja Latviasta. Ohjelma muodostuu kolmesta alaohjelmasta: 1) koko ohjelma-alueen kattava Central Baltic-ohjelma, 2) Etelä-Suomi - Viro -alaohjelma ja 3) Saaristo ja saaret -alaohjelma ja sen kautta EAKR -tukea alueen kehittämiseen ja yhteistyöhankkeisiin on jaossa lähes 100 M€.

Ohjelman kaikilla osilla (alaohjelmilla) on yhteiset toimintalinjat. Niiden avulla pyritään luomaan turvallinen ja terveellinen elinympäristö, kehittämään Keskisestä Itämerestä taloudellisesti kilpailukyinen ja innovatiivinen alue sekä muodostamaan alueelle houkutteleva ja dynaaminen yhteisö.

Ohjelman hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisena toimii Varsinais- Suomen liitto ja sen käytännön toimeenpanosta vastaa tekninen sihteeristö, jolla päätoimipaikka on Turussa. Lisäksi sihteeristöllä on toimipaikat Maarianhaminassa, Tallinnassa sekä infopisteet Tukholmassa ja Riikassa.

Ohjelman käytettävissä oleva rahoitus on melko suurelta osin sidottu aiemmillä hakukierroksilla. Jäljellä oleva EAKR -tuki suunnataan lähinnä koko ohjelma-alueen kattavaan Central Baltic (ala) ohjelman hankkeiden rahoitukseen. Viimeisillä hakukierroksilla v. 2011 painotetaan erityisesti Itämeristrategian toteuttamista tukevia hankkeita. Suurin osa jäljellä olevasta rahoituksesta sidottaneen vuoden 2011 aikana. Loppuohjelmakaudella pyritään varmistamaan rahoitettujen hankkeiden mahdollisimman laadukas toteutus sekä huolehditaan hankkeiden tulosten ja vaikuttavuuden levittämisestä.

3.4 Toteuttamissuunnitelman vaikutusten arviointi

Maakuntaohjelman perustavoite on mahdollisimman myönteisten vaikutusten saavuttaminen sekä toisaalta kielteisten vaikutusten minimointi kaikilla ohjelman vaikutusalueilla. Maakuntaohjelman toteuttamisella pyritään selkeästi parantamaan Varsinais-Suomen ympäristön tilaa ja ihmisten elinoloja. Siten toimenpiteiden ympäristövaikutukset ovat jo lähtökohtaisesti myönteisiä. Yksittäisillä hankkeilla voi olla ainakin jossain määrin myös haitallisia ympäristövaikutuksia. Myönteisten ympäristövaikutusten syntyminen edellyttää, että hankkeiden toteuttaminen on suunnitelmallista ja hallittua. Ympäristön tilaan merkittävästi vaikuttavat hankkeet tulisivat toteuttaa ja suunnitella siten, että haitalliset vaikutukset ympäristöön jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Varsinais-Suomen maakuntaohjelmassa on tarkasteltu ohjelman toteuttamisen ympäristövaikutuksia toimintalinjoittain seuraavien tekijöiden suhteen:

- sosiaaliset
- ekologiset
- yhdyskuntarakenteelliset ja kulttuuriset
- taloudelliset (aluetaloudelliset)

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman puitteissa toteutettavien hankkeiden ympäristövaikutukset tulee arvioida ja arviointien riittävyys huomioida hyvissä ajoin ennen hanketta koskevan rahoituspäätöksen tekoa. Vastuu kunkin hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista kuuluu hankkeen toteuttajalle. Hanketta rahoittavan tahon vastuulla on huolehtia siitä, että em. arviointi on riittävää.

4. LAAJA-ALAISESTI TOTEUTETTAVAT YHTEISHANKKEET

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa tulee esittää ne laaja-alaiset kehittämistoimet ja hankkeet, joista liitot ovat alueiden kehittämislain 12 §:n mukaisesti yhteistoiminnassa päättäneet.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan yhteisiä hankkeita ovat:

- Meriklusterin toimintaedellytysten turvaaminen (perustelut toimintalinjassa Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot)
- Itämeren suojele (perustelut toimintalinjassa Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö)
- Valtatie 8 Turku-Pori yhteysväli (perustelut toimintalinjassa Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö)

5. RAHOITUSTAULUKOT

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, rahoitus 2012-2015
Maakunnan yhteistyöasiakirja 2012-2013

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISUUNNITELMA, RAHOITUS 2012-2015
Varsinais-Suomi (osassa ELYn hallinnonalojen momenteissa mukana myös Satakunta)

Momentti (numero ja nimi)	(1000 euroa)				
	2012	2013	2014	2015	
29.10.34	Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	11 475	9 397	9 318	9 366
29.30.31	Valtionosuus työelämän kehittämis- ja palvelutehtävään	350	450	450	450
29.80.34	Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	340	340	340	340
29.90.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha) Katso alamomentit				
29.90.50.2	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat liikuntapaikkarakentamiseen (arviomääräraha)	2 500	2 000	1 500	1 000
29.90.50.11	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat liikunnan aluehallinnon toimintaa (arviomääräraha)	37	37	37	37
29.90.50.05	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat lasten ja nuorten liikunnan kehittämishankkeisiin (arviomääräraha)	100	100	100	100
29.91.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	380	400	400	400
29.91.51	Nuorten työpajatoimintaa ja ehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)	1 100	1 100	1 100	1 100
30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)	2 700	2 090		
30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)	3 300	2 610		
30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)	51 800	51 800	45 000	45 000
30.20.41	EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	77 900	77 900	80 000	80 000
30.20.43	Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 2 v)	44 700	44 700	39 700	39 700
30.20.43	Erityisympäristötuet	6 600	6 800	7 500	8 000
30.20.44	Luonnonhaittakorvaus (siirtomääräraha 2 v)	40 500	40 500	45 500	45 500
30.20.49	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	30 000	30 000	30 000	30 000
30.40.20	Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 2 v)	439	440	440	440
30.40.51	Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	493	500	500	500
30.40.52	Kalastuslupamaksujen palautukset ja saimaannonran suojeluun liittyvät sopimuspalkkiot (arviomääräraha)	429	430	430	430
30.40.62	Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepoliittikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 800	3 500	4 000	4 500
30.40.77	Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	100	80	80	80
30.50.20	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)	710	960	570	570
30.50.31	Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	2 490	2 400	7 054	11 008
31.10.20	Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)	107 047	111 000	115 000	119 000
31.10.50	Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)	2 600	3 200	3 300	3 400
31.10.76	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	4 000	4 500	4 000	5 000
31.30.46	Alusinvestointien ympäristötuki	60 000	60 000	60 000	60 000
31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	4 800	5 200	5 300	5 400
31.30.64	Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	10 867	12 300	12 000	11 600
32.20.45	Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu (siirtomääräraha 3 v)	750	750	750	750
32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	3 000	2 500	2 500	2 500
32.30.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuki	30 000	30 000	30 000	30 000
32.30.51	Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	47 670	45 300	43 050	41 750
32.30.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)	1 200	800	800	800
32.50.43	Maakunnan kehittämisraha	2 000	2 000	2 000	2 000
32.50.64	EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ja ENPI CBC -ohjelmiin ohjelmakaudella 2007–2013 (arviomääräraha)	5 155	3 956		
32.70.30	Valtion korvaukset kunnille (arviomääräraha)	7 000	7 500	7 500	7 500
35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	100	100	100	120
35.10.22	Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)	695	600	605	610
35.10.61	Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	4 058	4 332	5 084	6 640
35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)	4 000	4 000	4 000	4 000
35.20.64	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)	500	500	500	500
	Valtion rahoitus yhteensä	577 685	577 072	570 508	580 091
	Kuntien rahoitus (arvio)	240 702	240 447	237 712	241 705
	Julkisten rahoitus yhteensä	818 387	817 519	808 220	821 796
	Yksityinen rahoitus (arvio)	144 421	144 268	142 627	145 023
	RAHOITUS YHTEENSÄ	962 808	961 787	950 847	966 818

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA 2012 ja 2013

VUOSI: 2012

OHJELMA: Etelä-Suomi

MAAKUNTA: Varsinais-Suomi

Miljoonaa euroa

ELY: Varsinais-Suomi

RAHASTO: EAKR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Liiken virasto	Maa-kunta			Finnvera Oyj		Ohjel ma-	HTEENSÄ
	TEM	YM	MMM		LVM	TEM	OPM	STM	Pääo ma-		
HALLINNONALA											
TOIMINTALINJA											
TL 1	1,188	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,188
EAKR	0,475										0,475
VALTIO	0,713										0,713
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 2	0,000	0,000	0,000	0,000	0,771	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,771
EAKR					0,309						0,309
VALTIO					0,156						0,156
Kuntarahoitus					0,306						0,306
Muu julkinen											0,000
TL 3	0,758	0,000	0,000	0,000	0,298	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,055
EAKR	0,302				0,121						0,422
VALTIO	0,056				0,054						0,110
Kuntarahoitus	0,400				0,123						0,523
Muu julkinen											0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,719	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,719
EAKR					0,287						0,287
VALTIO					0,234						0,234
Kuntarahoitus					0,198						0,198
Muu julkinen											0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
YHTEENSÄ	1,946	0,000	0,000	0,000	1,788	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	3,733
EAKR	0,777	0,000	0,000	0,000	0,717	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,493
VALTIO	0,769	0,000	0,000	0,000	0,444	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,213
Kuntarahoitus	0,400	0,000	0,000	0,000	0,627	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,027
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* Pääomasijoitusrahastoon varatut resurssit jaetaan TEM:stä Finnvera Oyj:lle

** Sovitaan Finnvera Oyj:n ja ELY -keskuksen välillä. Jaetaan suoraan Finnvera Oyj:lle

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: 2012

OHJELMA: Etelä-Suomi

 MAAKUNTA: Varsinais-Suomi Miljoonaa euroa
 ELY: Varsinais-Suomi

RAHASTO: EAKR

ELY -KESKUS	Yritystukilainnsäädäntö *	Työvoimapolittinen lainsäädäntö	ELY / TEM YHTEENSÄ	Finnvera Oyj:n laina- ja takaustoiminta **	ELY YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA					
TL 1	1,188	0,000	0,000	0,000	1,188
EAKR	0,475				0,475
VALTIO	0,713				0,713
Kuntarahoitus					0,000
Muu julkinen					0,000
TL 2	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR	0,000				0,000
VALTIO	0,000				0,000
Kuntarahoitus	0,000				0,000
Muu julkinen					0,000
TL 3	0,000	0,758	0,000	0,000	0,758
EAKR		0,302			0,302
VALTIO		0,056			0,056
Kuntarahoitus		0,400			0,400
Muu julkinen					0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR					0,000
VALTIO					0,000
Kuntarahoitus					0,000
Muu julkinen					0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR					0,000
VALTIO					0,000
Kuntarahoitus					0,000
Muu julkinen					0,000
YHTEENSÄ	1,188	0,758	0,000	0,000	1,946
EAKR	0,475	0,302	0,000	0,000	0,777
VALTIO	0,713	0,056	0,000	0,000	0,769
Kuntarahoitus	0,000	0,400	0,000	0,000	0,400
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* Sisältää yritystuet, energiatuet ja Tekes

** Sovittu Finnvera Oyj:n ja ELY-kesksen välillä. Jaetaan suoraan Finnvera Oyj:lle

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA 2012 ja 2013

VUOSI: 2013

OHJELMA: Etelä-Suomi

MAAKUNTA: Varsinais-Suomi
 ELY: Varsinais-Suomi

Miljoonaa euroa

RAHASTO: EAKR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Liiken virasto	Maa-kunta			Finnvera Oyj		ma-reservi	YHTEENSÄ
	TEM	YM	MMM		LVM	TEM	OPM	STM	a-sijoitu		
HALLINNONALA											
TOIMINTALINJA											
TL 1	0,843	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,843
EAKR	0,337										0,337
VALTIO	0,506										0,506
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 2	0,241	0,000	0,000	0,000	0,481	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,722
EAKR	0,096				0,193						0,289
VALTIO	0,035				0,068						0,103
Kuntarahoitus	0,110				0,220						0,330
Muu julkinen											0,000
TL 3	0,610	0,000	0,000	0,000	0,233	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,843
EAKR	0,241				0,096						0,337
VALTIO	0,036				0,037						0,073
Kuntarahoitus	0,333				0,100						0,433
Muu julkinen											0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,575	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,575
EAKR					0,230						0,230
VALTIO					0,163						0,163
Kuntarahoitus					0,182						0,182
Muu julkinen											0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
YHTEENSÄ	1,695	0,000	0,000	0,000	1,289	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	2,984
EAKR	0,675	0,000	0,000	0,000	0,519	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,194
VALTIO	0,577	0,000	0,000	0,000	0,268	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,845
Kuntarahoitus	0,443	0,000	0,000	0,000	0,502	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,945
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* Pääomasijoitusrahastoon varatut resurssit jaetaan TEM:stä Finnvera Oyj:lle

** Sovitaan Finnvera Oyj:n ja ELY -keskuksen välillä. Jaetaan suoraan Finnvera Oyj:lle

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: 2013

OHJELMA: Etelä-Suomi

MAAKUNTA: Varsinais-Suomi

Miljoonaa euroa

ELY: Varsinais-Suomi

RAHASTO: EAKR

ELY -KESKUS	Yritystukilain säädäntö *	Työvoimapol iittinen lainsäädäntö	ELY / TEM YHTEENSÄ	Finnvera Oyj:n laina- ja takaustoiminta **	ELY YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA					
TL 1	0,843	0,000	0,000	0,000	0,843
EAKR	0,337				0,337
VALTIO	0,506				0,506
Kuntarahoitus					0,000
Muu julkinen					0,000
TL 2	0,241	0,000	0,000	0,000	0,241
EAKR	0,096				0,096
VALTIO	0,035				0,035
Kuntarahoitus	0,110				0,110
Muu julkinen					0,000
TL 3	0,000	0,610	0,000	0,000	0,610
EAKR		0,241			0,241
VALTIO		0,036			0,036
Kuntarahoitus		0,333			0,333
Muu julkinen					0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR					0,000
VALTIO					0,000
Kuntarahoitus					0,000
Muu julkinen					0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR					0,000
VALTIO					0,000
Kuntarahoitus					0,000
Muu julkinen					0,000
YHTEENSÄ	1,085	0,610	0,000	0,000	1,695
EAKR	0,434	0,241	0,000	0,000	0,675
VALTIO	0,541	0,036	0,000	0,000	0,577
Kuntarahoitus	0,110	0,333	0,000	0,000	0,443
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* Sisältää yritystuet, energiatuet ja Tekes

** Sovittu Finnvera Oyj:n ja ELY-kesksen välillä. Jaetaan suoraan Finnvera Oyj:lle

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA 2012 ja 2013

VUOSI: 2012

OHJELMA: Etelä-Suomen EAKR-ohjelma

MAAKUNTA: Yli maakunnallinen/Päijät-Hämeen liitto

Miljoonaa euroa

ELY:

RAHASTO: EAKR

VALITTAVA TOIMIELIN	ELY			Liiken virasto	Maa-kunta			Finnvera Oyj		Ohjelm a-	YHTEENSÄ
	TEM	YM	MMM		LVM	TEM	OPM	STM	Pääo ma-		
HALLINNONALA											
TOIMINTALINJA											
TL 1	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 2	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	10,062	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	10,062
EAKR					4,025						4,025
VALTIO					3,271						3,271
Kuntarahoitus					2,766						2,766
Muu julkinen											0,000
YHTEENSÄ	0,000	0,000	0,000	0,000	10,062	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	10,062
EAKR	0,000	0,000	0,000	0,000	4,025	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	4,025
VALTIO	0,000	0,000	0,000	0,000	3,271	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	3,271
Kuntarahoitus	0,000	0,000	0,000	0,000	2,766	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	2,766
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* Pääomasijoitusrahastoon varatut resurssit jaetaan TEM:stä Finnvera Oyj:lle

** Sovitaan Finnvera Oyj:n ja ELY -keskuksen välillä. Jaetaan suoraan Finnvera Oyj:lle

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA 2012 ja 2013

VUOSI: 2013

OHJELMA: Etelä-Suomen EAKR-ohjelma

MAAKUNTA: Ylimaakunnallinen/Päijät-Hämeen liitto
ELY:

Miljoonaa euroa

RAHASTO: EAKR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Liiken virasto	Maa- kunta			Finnvera Oyj		Ohjel ma-	YHTEENSÄ
	TEM	YM	MMM		LVM	TEM	OPM	STM	Pääo ma-		
A											
TOIMINTALINJA A											
TL 1	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 2	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR											0,000
VALTIO											0,000
Kuntarahoitus											0,000
Muu julkinen											0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	8,045	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	8,045
EAKR					3,218						3,218
VALTIO					2,278						2,278
Kuntarahoitus					2,549						2,549
Muu julkinen											0,000
YHTEENSÄ	0,000	0,000	0,000	0,000	8,045	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	8,045
EAKR	0,000	0,000	0,000	0,000	3,218	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	3,218
VALTIO	0,000	0,000	0,000	0,000	2,278	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	2,278
Kuntarahoitus	0,000	0,000	0,000	0,000	2,549	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	2,549
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

* Pääomasijoitusrahastoon varatut resurssit jaetaan TEM:stä Finnvera Oyj:lle

** Sovitaan Finnvera Oyj:n ja ELY -keskuksen välillä. Jaetaan suoraan Finnvera Oyj:lle

ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
VUODEN 2012 TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JAKOA VARTEN

VUOSI: **2012**
 OHJELMA: **Etelä-Suomen suuralue**
 ELY:
 MAAKUNTA: **Varsinais-Suomi**
 RAHASTO: **ESR**

julkinen 5.10.2011
 korjattu

Miljoonaa euroa

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelmar eservi	Yhteensä
	TEM	OPM	STM	TEM		
HALLINNONALA						
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 39 %	1,069	0,125	0,000	0,000	0,000	1,194
ESR	0,455	0,048	0,000			0,503
VALTIO	0,465	0,044	0,000			0,509
Kuntarahoitus	0,149	0,033	0,000			0,182
Muu julkinen						0,000
TL 2 YHT / 30 %	0,551	0,166	0,094	0,000	0,000	0,811
ESR	0,215	0,060	0,038			0,313
VALTIO	0,144	0,067	0,035			0,246
Kuntarahoitus	0,192	0,039	0,021			0,252
Muu julkinen						0,000
TL 3 YHT / 28 %	0,194	0,848	0,000	0,000	0,000	1,042
ESR	0,084	0,335	0,000			0,419
VALTIO	0,077	0,309	0,000			0,386
Kuntarahoitus	0,033	0,204	0,000			0,237
Muu julkinen						0,000
TL 4 YHT / 3 %	0,000	0,000	0,000	0,000	0,094	0,094
ESR	0,000	0,000	0,000		0,038	0,038
VALTIO	0,000	0,000	0,000		0,035	0,035
Kuntarahoitus	0,000	0,000	0,000		0,021	0,021
Muu julkinen						0,000
TL:t YHTEENSÄ	1,814	1,139	0,094	0,000	0,094	3,141
ESR	0,754	0,443	0,038	0,000	0,038	1,273
VALTIO	0,686	0,420	0,035	0,000	0,035	1,176
Kuntarahoitus	0,374	0,276	0,021	0,000	0,021	0,692
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

Hallinnonalojen rahoitusosuudet vuonna 2012 Etelä-Suomen osiossa, perustuu valtioneuvoston päätökseen 1.2.2007.

ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
 VUODEN 2013 TALOUSARVION VALMISTELUA VARTEN

LIITE 4.1

VUOSI: **2013**
 OHJELMA: **Etelä-Suomen suuralue**
 ELY: **Varsinais-Suomi**
 MAAKUNTA: **ESR**
 RAHASTO: **ESR**

julkinen 5.10.2011
 korjattu
 Miljoonaa euroa

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-	
	TEM	OPM	STM	TEM	reservi	YHTEENSÄ
HALLINNONALA						
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 39 %	0,868	0,106	0,000		0,000	0,974
ESR	0,376	0,040	0,000			0,416
VALTIO	0,339	0,033	0,000			0,372
Kuntarahoitus	0,153	0,033	0,000			0,186
Muu julkinen						0,000
TL 2 YHT / 30 %	0,480	0,138	0,079		0,000	0,697
ESR	0,179	0,050	0,032			0,261
VALTIO	0,105	0,048	0,026			0,179
Kuntarahoitus	0,196	0,040	0,021			0,257
Muu julkinen						0,000
TL 3 YHT / 28 %	0,159	0,711	0,000		0,000	0,870
ESR	0,070	0,278	0,000			0,348
VALTIO	0,056	0,227	0,000			0,283
Kuntarahoitus	0,033	0,206	0,000			0,239
Muu julkinen						0,000
TL 4 YHT / 3 %	0,000	0,000	0,000		0,082	0,082
ESR	0,000	0,000	0,000		0,032	0,032
VALTIO	0,000	0,000	0,000		0,026	0,026
Kuntarahoitus	0,000	0,000	0,000		0,024	0,024
Muu julkinen						0,000
TL:t YHTEENSÄ	1,507	0,955	0,079		0,082	2,623
ESR	0,625	0,368	0,032		0,032	1,057
VALTIO	0,500	0,308	0,026		0,026	0,860
Kuntarahoitus	0,382	0,279	0,021		0,024	0,706
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000			0,000

